

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate sprejema upravlštvo v Katoliškem tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vprejemajo.

Uredništvo je v Seme-niskih ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredni nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Pe pošti prejemam:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „
V upravlštvo prejemam:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „
Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 83.

V Ljubljani, v soboto 12. aprila 1902.

Letnik XXX.

Vlada in potresno posojilo.

Interpelacija

poslancev dr. Šusteršiča in sodrugov do Nj. eksc. gospoda ministerskega predsednika kot voditelja ministerstva notranjih zadev in gospoda finančnega ministra, glede izterjevanja brezobrestnih posojil, ki so se dovolila povodom potresne katastrofe v Ljubljani in na deželi.

Povodom potresne katastrofe leta 1895 dala je država oškodovanim posestnikom poslopij brezobrestna državna posojila proti svojedobnemu odplačilu v obrokih.

Prvi obrok je sedaj v plačilo že zapal. Toda resnica je, katere ne more tajiti noben pameten človek, ki pozna v deželi vladajoče razmere, da ogromna večina dolžnikov absolutno ne more spolniti svojih plačilnih obvez. Posebno velika je revščina na deželi, kjer, kakor znano, poslopja ne donajajo nikake najemščine in torej posestniki po potrebu oškodovanih stavb niso dobili nikakih dohodkov iz novo sezidanih poslopij. Vrh tega upoštevati je še splošna beda kmetijstva in nadaljno dejstvo, da kmet ravno v sedanjem času, ko mora polje obdelati, nima nikakih denarnih sredstev na razpolago.

To vsak pameten človek sprevidi, in če ima kaj srca za ljudstvo, to tudi upošteva.

Vse drugače pa c. kr. deželna vlada v Ljubljani.

Ta se je postavila na stališče brezobzirnega izterjevanja zapadlih obrokov. Kakor najbrezsrčnejši oderuh ali skopuh, ki brezobzirno zahteva svoj denar, ne zmanjša se za posledice za prizadetega dolžnika in njegovo rodbino, tako sedaj divja avstrijska država po Ljubljani in deželi, da izterja »svoj denar«.

Eksekutorji imajo polno dela. In posebno trdo se postopa ravno na deželi, proti ubogemu kmetu. Tu mora zadnja krava iz hleva, da država svojih 50, 100 ali 200 kron pravočasno dobi.

Prizadetega kmetijskega prebivalstva se je polastilo naravnost o b u p a n j e, in če se to barbarično divjanje državne oblasti hitro in energično ne ustavi, mora v kratkem zopet cela vrsta rodbin avstrijsko domovino zapustiti, da si poišče onkraj morja eksistenco, ki je človeka spodobna.

Posebno se mora povdarjati, da imajo prizadeti dolžniki večinoma pri c. kr. deželni vladi v Ljubljani prošnje za olajšave ali odpis vložen. Ne da bi bili na svoje prošnje dobili katerokoli rešitev, se jim je kar eksekutor v svrhu izterjanja »zapadlega« obroka poslal v hišo in to ravno v takem času, v katerem najmanj je zamorejo plačati. To označuje vso trdost postopanja c. kr. deželne oblasti. Podpisani skoro ne morejo umeti, da se tako postopanje strinja z namerami c. kr. osrednje vlade. Zato stavišajo do uvodom navedenih ministrov vprašanje:

Ali hočeta gospoda ministra t a k o j provzročiti temeljito remeduro v tej stvari? Ali hočeta zlasti zaukazati:

1. da se pričete eksekucije takoj ustavijo;
2. da se v bodoče proti nobenemu dolžniku ne odredi eksekucija, dokler ni njegova prošnja za odplačilne olajšave ali odpis dolga pravomočno rešena;
3. da se tudi po pravomočni rešitvi pod 2. imenovane prošnje eksekucija le potem sme vršiti, če dolžnik ne bi bil ustregel plačilnemu povelju, glasečemu se na najmanj dvamesečni rok;
4. da se izterjanje zapadlih obrokov na kmetih v obče sme vršiti samo ob takem času, v katerem je sploh misliti mogoče, da ima kmetovalec kaj denarja na razpolago, torej v pozni jeseni?

Dunaj, 10. aprila 1902.

Slede podpisani.

Razvoj dejstev.

(S Štajerskega.)

Zadnji čas se je »Slovenec« jako dobro in krepko potegoval za nas. Zato pa nam bodi dovoljeno, da mu nekoliko razodenemo svoje misli o našem splošnem položaju. Saj roka roko umiva.

Videli smo iz zadnjih dogodkov, da sta

dva momenta, ki odločujeta vso našo politiko: Splošno-kulturni verski moment in naš posebni narodni moment. Enkrat je eden bolj v ospredju, enkrat zopet drugi.

Med tem, ko je na Kranjskem prodrli prvi moment in je popolnoma razdvojil ljudstvo v dva tabora: v enega, ki se drži katoliškega življenjskega nazora, in v drugega, ki živi samo od negacije tega, kar ta zida, smo mi na Štajerskem, zlasti v obmejnih pokrajinah v težki borbi za narodni obstanek naglašali vedno samo narodni moment. V zasebnem življenju seveda smo ravno taki, kakor Kranjci: verski in brezverski, katoliški in jungovski, konservativni in liberalni — a v javnosti smo bili vedno le Slovenci in Nemci. To ni moglo drugače biti, ker sicer bi nas bili Nemci spravili že vse podse.

A iz Ljubljane prihajajo med nas novi nazori po listih, in iz nazorov se kristalizirajo stranke. Katoliškonarodna stranka je na nas vedno vplivala v krepilnem in oživljajočem smislu. Ločevala nas je od liberalcev v prepornih točkah, a k efijaltstvu v narodnosti nas ni nikdar tirala, ker močro čuva nad vsemi naravnimi pravi ljudstva. A čim bolj golo se je začel kazati liberalizem v središču, tembolj je pridobival pristavev tudi ob meji. Saj ljudje so si slednjič vendar povsod enaki. In tako je med nami nastal razloček. Na zunaj se ni kazal, a notranje se je razvijal. Bilo jih je vedno nekaj, ki so nspade na cerkev z isto slastjo čitali v »Deutsche Lehrerzeitung«, kakor v »Narodu«, »Rodoljubu« ali »Arbeiterwille«. Mi smo to bridko čutili, a nismo rekli nič. In tudi ti so nam marsikaj škodovali, a slednjič smo si v imenu sloge in bratoljubja vedno segli v roke. Bili smo vsikdar dobri in prizanesljivi.

Druga stopinja tega razvoja je bila ta, da so začeli naši pokriti liberalci pisariti v »Narodu« in v »Rodoljubu«. Kaj se je tu gnoja izvozilo čez mejo, je pač grozno. Iz neznansko podlih dopisov v liberalnih listih smo se le spoznali, kake lastnosti in zmožnosti imajo ljudje, s katerimi smo pevali pesem o slogi in rodoljubju. Zato so nas potem obrekovali. Če so nas zmerjali s prešiči, še ni bilo veliko. No, splošno smo se zmerom dobri in prizanesljivi, in če nas kak

polnemškutarsko-jungovsko-liberalni neznačajnej udari po enem licu, ponudimo mu v imenu bratoljubja še drugo. To pride namreč od sloge.

Ljubljanski liberalci so nam tudi pokazali, kak ukus imajo, ko govore o duhovščini. Koliko župnikov in kaplanov, osivelih mož, ki so celo življenje trpeli pod težo bremena, in krepkih mladih mož, ki so žrtvujejo v težkem boju, so raztrgali in tepali v listih. A vzeli so k sebi enega, enega, ki je pravi duhovnik po njih arcu, g. Zavadila, da reformira cerkev in poroča v za cerkev tako skrbnih listih »Narodu« in »Rodoljubu« o štajerski duhovščini.

Potem je pa prišla tretja stopinja. Tista zveza med liberalnimi Nemci in Slovenci je postala nekako nalezljiva. Mi smo se seveda vedno na vse moči branili očitka, da nismo narodni, in smo rajši volili tudi kakšnega moža, ki je imel drugačno mišljenje, samo da smo držali pokonci prapor Slovenstva. — Zdaj so nam pa tudi povrnili prav po liberalno. Liberalizem in nemškutarija gresta vtric. Zadnji kompromisni predlog naj bi bil še na politično polje presadil cvetke liberalizma. Kako je dr. Tavčar v državnem zboru vabil nemške liberalce in se prav trudil, da bi odbil nemške katoličane od nas! No, to je bilo prehudo, moral je priti odgovor.

Ko bi bil predlagal n. pr. dr. Šusteršič kompromis, gorje mu! S koli bi bili šli nadenj. A to je storil dr. Tavčar. In oni, ki tako lepo dopisujejo v njegov list, so se bali, da se ne bi kaka besedica rekla proti njemu. In res, bilo ni nič hudega. Tudi to prihaja od sloge in bratoljubja.

Tako smo mi Štajerci res dobri ljudje, in jeza nam ne škoduje, ker je ne poznamo. Surov in neotesan sme biti liberalce, ker ima ta privilegij, a mi se moramo dajati zmerjati, ker mi gojimo bratoljubje.

A čimbolj se bo še razraščal ničvredni, podli in satansko hudobni liberalni osat pri nas, in čim več svojih čednih cepičev bodo pošiljali ljubljanski liberalci k nam čez mejo, tem prej se zna zgoditi, da se postavimo pokonci — in to bi za pravo rodoljubje najbrže bila velika dobrota.

LISTEK.

Le fino!

(Članek, kakršnega bi prav lahko brali v liberalnem listu.)

Kompromis je v celjskem vprašanju edino pametna stvar in sicer tak kompromis, kakršnega smo nasvetovali mi. Vedeli smo, da to ne bode všeč marsikomu, zato je smo bili pripravljani na polemiko. Ali polemika bodi vedno dostojna, mi vsaj se zmiraj držimo tega načela. Ne tako klerikalni lumpje. Ti nam očitajo, da je misli o kompromisu narekaval [nam baron Schwegel. Tako barabstvo moramo zavračati. Vprašamo, kako pridejo ti klerikalni idijotje in analfabetje do tega, da gledajo za kulise? Ali jih ni nič sram? Pa, kaj iščemo sramu pri teh nesramnih ljudeh! S takimi grobimi jesiharji moramo se mi zastopniki inteligence prerekat, z ljudmi, katere v grobosti in neotesanosti dosežati hoteti nam se na kraj uma ne pride. Kar braljšajo ti brezsrčneži, je nam vseeno.

Pisanju drugih slovenskih listov ne pri-

pisujemo večje važnosti, kakor blebetanju starih brezobnih bab. Vsak list, ki se z nami prereka, nosi na sebi sramotilen pečat nevednosti, kajti mi smo glasilo inteligence, vsi drugi so glasila kretenov. In ti ljudje si upajo, z nami, z nami, z nami, ha, ha, se spuščati v polemike! Listi, ki še pravilno pisanih člankov nimajo! Nikjer podobe, v katerih smo mi mojstri, slog suhoparen, dočim je naš bujen, bujen, kakor livade v majniku, kadar solnce gorki poljubi vabijo cvetje na lici poljem in gozdom, bujen, kakor slog najboljših slovenskih romanov, po katerih cveto mokrocvetode rožice poezije. No, in take časnikarske reve se spuščajo z nami v polemiko! To je preveč! Tudi najpohlevnejši človek mora zdvijati, ako se mu pripeti kaj takega. Toda mi ne prekoračimo nikjer mej dostojnosti, dasi nam sveto ogorčenje vodi pero proti tem lopovom.

Dolgočasno, strahotno dolgočasno je vse, kar pišejo proti nam. Dočim je v naših člankih in noticah vse živo, vse originalno, lazijo v člankih nam nasprotnih časnikov misli tako počasi na dan, kakor groši iz skopuhove denarnice. In s temi šlevami naj se

pretekamo?! Nikdar! Otrեսamo se teh sitnih muh, družega nič. Pisava naših nasprotnikov je podobna kozolcem, ki jih po areni preobrača neumni Avgust, vzbujajo le smeh, mi pa vzbujamo strmenje, kakor umetnik, ki pleše visoko gori nad glavami presenečenih gledavcev na napeti vrvi. Strmijo in občudujejo nas, zatorej nas tudi zavidajo. Da je take ideje zmožna slovenska glava, — in ali baron Schwegel mar ni rojen Slovenec? — da je slovenska glava zmožna take ideje, to bi jih moralo navdajati s ponosom. Toda te nizkotne duše napolnuje pogled na nas le s črno zavistjo. In mi moramo v svojih grehov pokoro brati te članke, dolge, kakor Zolini romani in dolgočasne, kakor pot skozi Saharo.

Najbolj pa nas navdaje z veseljem pogled na naše nasprotnike. Ti možički nas hočejo ugnati! Saj vemo, za kaj pišejo. Klerikalna bisaga je obsežna. Slovenska gimnazija v Celju bi služila le latinizaciji, tako je in nič drugače, kdor nas ne razume, temu ne moremo pomagati. Ali za inteligenco je beseda latinizacija izvrstna, in ako nasprotnika imenujemo latinizatorja, potem vemo,

da je pri tisti inteligenci, katera stoji za nami, že opravil. Torej ti latinizatorji nas hočejo ugnati?! Kakor divjaki ljudožrci zagnali so se s huronskim krikom na nas, toda mi se jih ne bojimo teh pritlikavcev.

Mislijo, da so izvrstni državniki in njih članki državni spisi prve vrste. Toda v resnici so politični pritlikavci, njih »speechie« pa ričet, kakršnega bi še berači ne marali.

Celo praška »Politik« si upa z nami pričeti polemiko. To je pa že celo smešno! Tak majhen, brezpomemben listič se hoče meriti z nami, ki uživamo svetovno slavo. Mi listu že naprej povemo, da iz te moke ne bode kruha. Naj kuha list svoj kofetek, kjer ga hoče, ob našem ognju ga ne bo, to mu povemo! Mi tega lista ne upoštevamo. Sploh upoštevamo druge liste le tedaj, kadar so z nami v soglasju. Kedar se nam pa protivijo, takrat so lističi, s katerimi se ne izplača prerekat.

Duhovita in fina polemika, to je, česar pri nasprotnikih pogrešamo. Mi pa ne bomo nikoli zlezli na nizki nivo teh nam nasprotnih podlih duš. Nikoli!

6-05-13

Državni zbor.

Dunaj, 11. aprila.

Ubogí Nemci!

Pod tem naslovom prijavlja današnji »Deutsches Volksblatt« uvodnik, v katerem tolmači razočaranje nemških strank valeč zadnjih dogodkov. Glavno glasilo kršč. socialcev pravi približno:

Najhujši narodni nasprotniki niso mogli več škoditi ugledu nemških poslancev v zbornici, nego sta storili nemška ljudska in vsememška stranka. Vsenemci pod vodstvom Schönererja in Wolfa so z zadnjo obstrukcijsko komedijo osmešili pred svetom nemški narod in njihove zastopnike. Ko morajo Nemci v Avstriji braniti svoje stare postojanke, naj si ubijajo glavo z vprašanjem: »Kdo je radikalnejši, Schönerer ali Wolf?« Zadnji dogodki pa vsiljujejo vprašanje: »Kateri teh dveh je večji komedijant?«

Enako grenke očita imenovani list tudi nemški ljudski stranki, ki je danes razbila ožjo zvezo z ostalimi klubi na levici. V tej stranki sta bila že od početka dva centritugalna toka. Prade, Walz, dr. Lemisch, dr. Sylvester in drugi v radikalizmu prekašajo vsenemške politike, le da čez mejo ne silijo z glavami. In odkar je dr. Derschatta dobil vodstvo te stranke v roke, je proti njegovi volji zmagal radikalnejši tok. Dr. pl. Derschatta je brez dvoma v svoji stranki najbistrejša glava in sploh mej levičarji vplivna oseba. Kedar se je zadnji čas govorilo o posebnem nemškem ministru, kakor ju imajo Čehi in Poljaki, je bil izmed parlamentarcev v prvi vrsti imenovan dr. pl. Derschatta. Toda slab korporal, ako se ne čuti poklicanega za generala. In takih korporalov je menda več na levici, ki čutijo v sebi poklic za zaupnika nemškega naroda v ministerstvu. Morda se ne motimo, ako trdimo, da je ravno Prade, ki je bil že večkrat mej ministerskimi kandidati, sedaj v nemški ljudski stranki z radikalnejšimi tovariši dr. pl. Derschatti izpodnesel ministerski stol. Povod je dalo najprvo celjsko vprašanje in v sredo resolucija glede češke obrtne šole v Budjejevicah. Dr. plem. Derschatta je baje, kakor trdijo hudobni jeziki, skušal pomiriti zaradi Čelja razburjene duhove v svoji stranki ter jo pridobiti za dogovorjeno resolucijo glede obrtnih šol na Češkem. Ali tu je omagal njegov vpliv v stranki ter moral sam skočiti v radikalnejši tok, ki je danes čolnček vrgel na suho.

Včeraj in danes je imela nemška ljudska stranka daljša posvetovanja o tem, kaj naj stori z ozirom na zadnja glasovanja, pri katerih je levica ostala v znatni manjšini. Glede obrtnih šol na Češkem so radikalcem odpovedali slepo pokorščino tudi krščanski socialci in ustavoverni veleposestniki. Večina kluba je odločila, da izstopi iz zveze z ostalimi nemškimi strankami, da se seveda hoče od slučaja do slučaja ramo ob ramo z ostalimi Nemci braniti za nemško posest. Torej prosto pest proti vladi, sicer pa: »Getrennt marchieren und vereint schlagen.«

Stranka je dalje iskala izgovorov za svoje postopanje in novih povodov za nadaljni boj. Danes so določili tri načelne zahteve: Prvič ne sme vlada čeških urad-

nikov nameščati v nemških krajih; drugi morajo nemška deželna mesta dobiti odškodnino za 16 milijonov kron, katere dobi Praga; tretjič morajo Nemci dobiti zagotovilo, da ne ostanejo v manjšini, kakor so v celjskem vprašanju.

Gospodje res niso skromni. Torej vlada upokoji najprvo vse češke uradnike in jih nadomesti z nemškimi, da se bodo morali vsi češki kmetje in meščani učiti nemščine. Potem morejo vsi nemški narodi in njihovi zastopniki zahtevati, naj se vsi nemški uradniki premestijo v nemške kraje. Začetkom 20. stoletja, ko imamo s kratkimi presledki že nad petdeset let ustavo in priznano ravnopravnost, zahtevajo izbrani zastopniki nemškega naroda, da naj nosi vsak državni uradnik na čelu znak nemške ali slovanske narodnosti.

Dobro, mi Jugoslavlani smo s tem predlogom takoj zadovoljni, toda s pogojem, da se za vsako narodnost natančno določijo jezikovne meje ter uvede narodna avtonomija namesto deželne. To je naš narodni program in tudi edina rešitev. Le na ta način je mogoče, da rešimo obmejne soproble, sicer so n. pr. na Koroškem, ako gre tako dalje, v petdesetih letih ponemčeni. Potem zgubi tudi birokratizem svoj ponemčevalni namen. In če nemška ljudska stranka zahteva v zameno za Prago državne podpore za vsa deželna stolna mesta, smo tudi mi pripravljeni za Ljubljano sprejeti darilo ali odpis potresnega posojila. Ko bi poslanci imeli ključ do državnih blagajnic! Toda gospod finančni minister vedno trdi — in mi mu verujemo — da blagajnice niso prepolne in potrebuje novih davkov. Kje pa naj dobi kar sto milijonov, da jih razdeli med večja mesta? Seveda Rothsild jih ima mnogo in rad posodi državi za dobre obresti, toda dolgovi imamo že preveč in te je treba vračati.

Najsmehljivejša pa je tretja zahteva. Torej nemška ljudska stranka zahteva od vlade, da naj ji za večne čase zagotovi večino v zbornici! To je le tem potom mogoče, ako vlada »oktroira« nov volivni red, da bi 100.000 Nemcev volilo enega poslanca, a le 500.000 Slovanov enega. Tega še Šmerling ni »pogruntal«, in prav resno dvomimo, da bi dr. pl. Körber hotel in mogel učiniti tak »špas«.

Ker pa nemška ljudska stranka menda ne sestavlja jedilnega lista brez »apetita«, bode tudi zahtevala, da ji vlada mizo pogrne ter obloži z vabljivimi jedili. In če se vlada skuja, kaj pa potem? Ali gre vlada v pokoj ali poslanci domov za peč. Sicer se menda ekselencija dr. pl. Körber ni še ustrašil nemških argonavtov, in ga je bržčas spravil v slabo voljo ogerski tovariš pl. Szell, a danes se je po zbornici govorilo, da se je dr. pl. Körber naveličal večnih pogajanj in danes v avdijenci pri cesarju vložil demisijo. To je sicer le govornica, a čudno bi ne bilo. Saj se še Hrovat naveliča goniti jato — puranov. — Vederemo!

Današnja seja

je trajala od desetih skoraj do pol sedme ure zvečer. Ves čas so štirje poslanci, Černý, Schrott, Seitz in Funke

reševali in preosnavljali ljudsko šolo. Dočim je soc. demokrat Seitz štiri ure dokazoval, da so »klerikalci« poguba za ljudsko šolo in dunajski antisemitje rabeljni za učitelje je poslanec Schrott dokazoval potrebo in koristi dobre krščanske vzgoje. Seveda so mnogi levičarji, osobito socialni demokratje, drugega mnenja in so Schrottu precej glasno to povedali tudi v obraz, kakor se spodobi za Darwinove in Marxove učence. Schrott pa tudi ni mož, da bi kar puško vrgel v koruzo, zato je bilo precej živahno v zbornici mej tem govorom. Dr. Funke pa je menda pravil, da je ljudska šola brez najmanjše napake, ker je on že od leta 1869 član krajnega šolskega sveta v Litomeřicah.

Oglašeni je še šest govornikov, ki pridejo v ponedeljek popoldne v skedenj.

Obnovitev trozveze.

Dne 6. maja prihodnjega leta poteko, in sicer brez odpovedi, trozvezne pogodbe. V diplomatskih krogih se govori, da se bodo te pogodbe iz ozirov etikete obnovile celo leto poprej, torej že letos pred 6. majem. Dunajska »Informacija« ve poročati, da se pri sedanjih pogajanjih ne gre več za pogodbe same, ker te so že sklenjene, gre se marveč samo za gotove zadeve, ki se v pogodbe vsprejmo. Mej te spadajo mej drugimi trgovsko-politiški dogovori in gotove dvorne zadeve. Politiški je vsa zadeva že uravnana.

Vihar v ogrskem parlamentu.

V ogrski poslanski zbornici se vrši sedaj razprava o proračunu za učno ministerstvo. V zadnji seji je vladni pristaš Veres povzročil velik nemir. Izjavil je med drugim, da se verski boji in agitacija širijo iz Rima. Tej izjavi so glasno ugovarjali člani ljudske stranke ter, ker le ni nehal obrekovati katoličanov in njih naprav, jeli razbijati po pultih in še glasneje protestirati. Šele potem, ko je imenovani poslanec izjavil, da ni nameraval žaliti nobene vere, je vihar nekoliko potihnil. Tekom nadaljnje razprave je izjavil član ljudske stranke grof Ivan Zichy, da odklanja proračun, ker se kaže vlada bolj naklonjena ateizmu in neveri, kot katoličanstvu, in posebno izdatno podpira protestante. Od l. 1867. je v to svrhu že izdala po ministri izjavi nad 22 milijonov.

Židovska zmaga na Ogrskem.

Vladna večina ogerske poslanske zbornice je po precej burni razpravi sprejela vladno predlogo glede konvertiranja državnega dolga v znesku 1037 milijonov, katero izvede proti izredno mastnemu dobičku Rothschildova kapitalistiška skupina. Zaman je podpredsednik ljudske stranke Rakovszky svaril vlado in njene pristaše pred tako nevarnim početjem ter priporočal, naj se izvede konvertiranje preko Rothschildovcev s pomočjo direktne subskripcije. Finančni minister je trdovratno vztrajal pri svojem načrtu ter niti v tajni seji ni hotel objaviti vsebine dogovora mej vlado in skupino židovskih kapitalistov. Vladni mameluki so seveda molčali ter glasovali z vlado, toda mnogo več takih poskušanj bržkone ne bodo želeli prestati.

Dogodki v Belgiji.

O veliki grozovitosti bruseljskih demonstrantov poroča »Etoile Belge«, popisujoč napad na neko kavarno. Ko so namreč demonstrantje v neki oddaljenejši ulici razbili več svetilk, so jim prišli nasproti trije stražniki, katere so pa demonstrantje sprejeli s kamenjem. Morali so se poslužiti samokresov. Predno so pa jeli streljati, je že dobil stražnik Hoffeld k r o g l o v s r c e, druga mu je pa šla skozi usta in desno uho. Tovariša sta v tem že izstrelila vse patrone, ne da bi mogla ukrotiti nemirneže, in morala sta bežati, ranjenca pa pustiti na mestu. Tu se je pokazala vsa grozovitost demonstrantov: umirajočega stražnika so še nabijali s kamenjem in ga suvali, potem pa pustili na mestu. Enega izmed bežečih stražnikov so ranili in potem drli za njim v neko kavarno, kjer so vse razbili, poleg tega je pa še eksplozija svetilke povzročila veliko škodo. — Pozneje so se demonstranti še enkrat sprijeli s stražniki in jih več ranili s samokresi. Še-le policija na konjih je mogla razpršiti nemirneže. Stražnik Hoffeld je kmalu nato umrl. Poleg prebodeh pljuč je imel štirikrat prestreljeno glavo in zlomljenih več reber.

Za ponedeljek in torek se pripravljajo s p l o š n a s t a v k a, vsi demonstrantje in njih vodje pritiskajo na delavstvo. V Louvieru se je stavka že pričela. 6000 delavcev je ustavilo delo. Vojaštvo ter meščanska garda sta konsignirana po vsem kraljestvu.

Gotovi viri poročajo, da je kralj svetoval, naj se dovoli splošna volivna pravica, ministerstvo pa je sklenilo, da se tej zahtevi vstavi z vsemi silami. — Vsa javna poslopja straži vojaštvo. Nemiri se pojavljajo v vseh mestih, še večji se napovedujejo za jutri in ponedeljek.

Italija in Tripolis.

Vesti o italijanski ekspediciji v Tripolis so se v zadnjem času najbolj širile v Italiji, vsled česar je bila zunanja javnost opravičena misliti, da so iste kolikor toliko resnične. Z vso odločnostjo se je tudi že govorilo, da odrine italijansko brodovje že 20. t. m. proti Tripolisu. O vsem tem pa neki ni prav nič vedel admiral Palumbo kakor tudi noben drugi izmed mornariških častnikov. Imenovani se je torej hotel osebno prepričati, koliko je resnice na teh poročilih. Pri mornariškem ministru Morinu je pa mož izvedel, da mora koncem aprila odriniti z brodovjem, da dovede sultanu darila kralja Viktorja Emanuela. Palumbo je bil potem tudi pri ministerskem predsedniku, ki mu je odgovoril: Kaj hočete z deželo, ki je tako sovražna vsakemu kolonijalnemu razširjenju? — Tudi kralj je bil baje vprašan za mnenje, in odgovoril: »Za okupacijo Tripolisa bi potrebovali devetdeset milijonov.« Izvedel pa je Palumbo tudi, da se dné 15. aprila zbere vse italijansko brodovje, a le v svrhu navadnih vaj. Po izjavi tega moža je sicer brodovje pripravljeno za vsako večjo akcijo, drugi mornariški častniki pa menijo, da bi moglo služiti k večjemu za prevoz vojaških oddelkov.

Iz nobene navedenih izjav se torej naravnost ne da sklepati, da so Lahji opustili vsako misel na okupacijo Tripolisa. Vse izjave so nekam prikrite in nejasne in imajo morda edino le namen, da se z njimi zvaža javnost na napačno sled.

Politiška oporoka Cecil Rhodesa.

Neki angleški list ve poročati, da si je zlati kralj Rhodes v letu 1890. začrtal nekako političko oporoko, po kateri je uravnal vse svoje delovanje. Nameraval je pred vsem osnovati veliko polversko političko zvezo, ki naj bi po vzgledu jezuitskega reda (!) posegla v svetovno zgodovino. Prvi njen namen bi bil supremacija angleško govorečih narodov, s čimur bi se zagotovil svetovni mir. Anglija naj tako dolgo vodi z Ameriko carinsko vojsko, dokler se svet ne sprijazni s prosto trgovino. Svetovni jezik, bržkone angleški, bi po njegovem mnenju mnogo pripomogel do izvedbe velike ideje svetovnega miru. Za izvršitev tega programa bi se morala ustanoviti velika tajna družba, ki bi pograbila polagoma vse bogastvo in ga dovedla eni sami ideji. — V drugih angleških listih se govori tem povodom o veliki sanjivosti Rhodesovi.

Dunajski študentje.

Naša mlada dunajska inteligenca se je — če se ne motimo — nekam pomodernila. Pijančevanje ni več edina točka dijaškega programa, pač pa kujejo z vnemo izjave in se shajajo v klubih na — kakor trdijo — delovanje.

Zadnjič smo ustregli želji radikalno-narodnih dijakov s tem, da smo priobčili njih izjavo, danes pa smo dobili z Dunaja tole pisanje, ki naj služi »svobodomiselnim« dijakom v pouk in zgled. Brezplačno ga naj razdele vsem »temnjakom«.

Mi ga objavljamo seveda v podlistku.

Tedaj posluš!

»Tovariši liberalci!

V času, ko se organizuje vse, treba, da se združimo tudi mi. Treba, da dvignemo krepko liberalni ščit proti množičnim zaslepljencem — — in proti za duhom časa že zdavnaj zaostalim mračnjakom. Klerikalni zmaj dviga zlasti pri nas vedno ponosneje glavo in že upa, da se mu posreči zatreči svobodo mej Slovenci.

Ti svetohlinski nazadnjaki bi nas radi v devičnike premenili, v farške kute potaknili, v verige papizma ukovali, vso Slovensko v kloster prelevili, kjer bi seveda smeli gojiti le priznane in potrjene ideje iz predpotopne dobe. — Zalost pa nas prešinja, ko vidimo, da so mnogi naši prejšnji kolegi pali v klerikalne mreže, da so se ti poštenjakoviči dali premotiti od farške bisage in ustanovili celo klub v okrilju naše »Slovenije« pod prikrito firmo, ki pa ima zgolj klerikalne namene. Našega Tavčarja zasmehujejo, ker se je postavil na edino pravo stališče, da slovenski narod ne bo preje rešen, predno ne izkrvavi zadnji far! — Kdor ne uvidi upravičenosti teh Tavčarjevih besedij, tega pač ni smatrati razsodnim.

Da so za liberalno dijaštvo nastopili resni časi, ve vsakdo, zato treba, da ustanovimo čim preje samostojno organizacijo, nekak klub, da se ne pogubi še več dijaštva v farških zanjkah.

Klub naj bi prirejal zabavne prijateljske sestanke, kjer se bomo pri pijači bavili s

protiversko filozofijo, z jezuitsko moralo, farško bisago in maziljenimi pujski.

Klub hočemo nazvati po prvoborniku naše ideje, po dr. Tavčarju, klub »Tavčar«, da nas bode njegovo ime vedno spominjalo na pot, katero nam je začrtal ta velmož in katero bomo morali nadaljevati za njim tudi mi: »Slovenski narod naj se, če tudi ga to ugonobi, žrtvuje za to, da osvobodi ostalo človeštvo rimskega jarma!«

Član postane lahko vsak dijak, ki se izjavi brezpogojnim pristašem dr. Tavčarja in ki obljubi, da bode vedno in povsod od njega zapričeto delo najbrezobzirneje nadaljeval.

Ni spak, da ne bi iztrebili enkrat farške golazni iz naših tal!

K številnemu pristopu vabimo vse dunajske tovariše, ustanovni shod pa naznamo pozneje.

V imenu svobodomiselnih snovateljev: Dr. Joža Limelj, stud. Josip Scheyn, stud. Jancz Čankr, stud. Nace Škornec, cand. J. Barabon, cand. phil. Fr. Kanibal.

Bursko-angleška vojska.

Dogovori glede miru se v Južni Afriki marljivo nadaljujejo. V Klerksdorp so zbrani vsi burski voditelji. O dohodu zastopnikov transvalske vlade v Klerksdorp smo že poročali. Dne 9. t. m. so došli tje tudi Stein, Dewet in Delarey. V mesto jih je dovedel angleški častnik s premstvom. Tam se nahaja tudi zastopnik angleškega kralja, ki pritiska na angleške generale, da čim prej sklenejo mir. Pogajanja se vrše tudi s Krügerjem, ki mu je na razpolago angleški kabel.

Zahteve Anglije so te-le: Samostojnost burskih republik se odpravi, mesto tega pa dobe Buri najširšo avtonomijo, popolno odškodnino in izpregled vsake kazni; nasprotno pa Buri vztrajajo pri popolni neodvisnosti obeh republik in so voljni dovoliti le neko premembo mejnih črt. — Če se v tem oziru doseže edinstvo, potem se vrši razgovor 1. o določitvi dne, ko dobe Buri popolno avtonomijo in parlamentarno ustavo; 2. o določitvi političnih pravic burskih ujetnikov; 3. o preklicu angleške proklamacije glede prognanstva iz Južne Afrike; 4. o popolni amnestiji tudi za kapske vstaše; 5. o posojilu, ki ga dá Anglija za zgradbo burskih domov.

Angleško časopisje splošno priznava možnost, da se sedanja pogajanja završe uspešno, vendar izjavlja, da se Buri morajo udati vsaj v nekaterih točkah, ker so »premagani.«

Angleške izgube pri Boschveltu v boju z Delareyem dne 31. m. m. so po uradnem izkazu naslednje: Ubiti so bili 3 častniki in 43 mož, ranjenih je bilo 18 častnikov in 197 mož. — V boju pri Leeukopu 1. aprila je padlo 16 mož, 56 je bilo ranjenih, v manjših bojih sta padla 2 častnika in 13 mož, 33 mož je bilo ranjenih.

Iz brzojavk.

Delegacije so sklicane za dne 6. maja v Budimpešto. Rusini prosijo Poljake, naj jim odstopijo en mandat v delegaciji. — Poljski plemenitaši. 56 poljskih plemenitaških rodbin je imelo v Poznanju sestanek, ter je sklenilo bojkotirati nemške trgovine. — Vspeh Čehov. Sprejem Plojeve resolucije v zadevi budjejeviške obrtne šole se smatra za znaten vspeh Čehov. Ker vseh 21 čeških mest v okrožju budjejeviške trgovske in obrtne zbornice želi, da se češka obrtna šola ustanovi v Budjejevicah, boče vlada morala šolo ustanoviti v Budjejevicah. — Shod nemških mest s Češkega se vrši jutri v Toplicah na Češkem. — Razpor je med Italijo in Švico. Laški poslanik v Curihu je dobil svoje potne liste. — Konferenca načelnikov nemških strank. Včeraj smo poročali, da je nemška ljudska stranka v avstrijskem drž. zboru izstopila iz konference načelnikov nemških strank, ker se vsem njenim željam po strogi opoziciji ni ugodilo. S tem je ta konferenca prenehala svoje delovanje. — V senemški poslanci nameravajo prirediti izlet na Ogrsko. Ogrsko vladno časopisje se jih silno brani. — Upor v Kini. Iz Shanghai javljajo, da se je v Ningpo pojavila vstaja proti Evropejcem. Dve angleški in dve nemški vojni ladiji so nagloma odplule tjekaj. Položaj je zelo resen. Najbolj so v nevarnosti katoliški misijoni. — Revolucija v Venezueli. Venezuelanska revolucionarna stranka si je osvojila ves vzhodni del dežele razun Carupano, Cumana in Barcelone. Uvedla je že povsodi civilno upravo. Na zahodu so revolucionarci prodrli do Tucacasa. Središče operacije v tem delu je Barquisimeto. — Za občinske volitve v Rimu, ki se vrše v juniju in pri katerih bo izvoliti 40 mestnih odbornikov, se združijo vse dosedaj razcepjene liberalne stranke, da porazijo katoličane. — Mejnarodna mirovna konferenca se snide 10. septembra na Dunaju. — Lord Kimberley, bivši angleški minister in poznejši vodja liberalcev v zgornji zbornici, je v tork urmr. Rojen je bil l. 1826. V Roseberyjevem kabinetu je bil zunanji minister. Po njem se imenuje mesto v Transvalu. — Brazilijska proti ločitvi zakona. Poslanska zbornica braziljskih zveznih držav je z veliko večino

odklonila predlog, mereč na ločitev zakonske zveze. Pomniti pa treba, da velja ondi načelo: ločitev cerkve od države! — Dnevnik v nemškem drž. zboru. Grof Posadovski se je na svojem potovanju v Draždane, Monakovo, Stuttgart in Karlsruhe prepričal, da se bo sedaj dal izvesti predlog glede uvedbe dnevnika.

Dopisi.

Iz Aleksandrije 4. aprila. († kard. Missia in egiptovski Slovenci.) Prežalostna novica o smrti prevzvišenega nadškofa in kardinala Missia je nas silno pretresla. Bridki udarec je to ne samo za Slovence v domovini, ampak tudi za nas v Afriki. Kako se je prevzviš. pokojnik zanimal za svoje Slovence v Egiptu, katerih največji del je iz goriške nadškofije, sem videl, ko sem bil lani pri njem pred odhodom. Naročil mi je, da mu poročam o tukašnjih razmerah, zlasti glede nove slovenske cerkve, za katero je podaril lepo svoto. Pisal sem mu, da ne dobimo dovoljenja zidati samostojne slov. cerkve, pač pa upamo dobiti sem slov. šolske sestre in zanje postaviti kapelo, ki bi služila Slovincem za službo božjo. Ravno o tej zadevi je on že pisal avstr. gen. konzulu v Kairo, da hoče Slovincem v Aleksandriji preskrbeti slov. redovnice. Na ta način bi se nam vresničila tako srčna želja: dobiti slovensko šolo in kapelo za službo božjo — toda nemila smrt nam je vzela skrbnega nadpastirja, ravno ko bi nam mogel največ pomagati. Zgodi so najmodrejša božja volja! Za prevzviš. pokojnika sem takoj opravil eno sv. mašo, ko sem prejel poročilo o njegovi smrti, in drugo je naročilo društvo „Slov. Palma ob Nilu“ za ponedeljek, katere se vdeležijo Slovenci polnoštevilno.

(Naš azil.) Že zadnjič omenjena zadeva o Fr. Jožefovem azilu ni še rešena, čeravno sem že tolikokrat „podregal“ na pristojnem mestu. Vedno je izgovor: nimamo še vseh „aktov“ v rokah. Zapretil sem tudi na istem mestu, če se stvar tu ne razsodi povoljno, imam še drugo pot in hočem vse natančno obelodaniti. Seveda je ta odločni korak, katerega pa odobravajo vsi pošteni ljudje, jako neljub prizadetim, toda kot dušni paštir nisem smel in mogel molčati. — P. Luka je vsled nove naredbe moral odpotovati v Jeruzalem, upamo pa, da pride vsaj v par mesecih na prošeno mesto, zato grem zopet jaz za par tednov v Kairo. (Umrli.) V tem letu so že trije s obratje umrli v našem samostanu: 92 letni P. Kalist iz Milana, 87 letni br. Kajetan in 45 letni P. Bernardin iz hospica Ramleh; zadnjega smo pokopali 3. aprila. Veliki četrtke je še maševal, levitiral, previdel tri bolnike, pljučnica je tako hitro položila izvrstnega in blagega redovnika v prerani grob.

(Dober svet.) Na mnoga vprašanja iz domovine radi izselitve odgovorjam tu sledeče: možki brez kapitala naj sene podajejo v Egipt. Tukaj se ne dobi službe ali pa le silno težko; zato bi pa imel tisti, ki bi prišel sem brez denarja, eno bridko izkušnjo več. Rokodelci, obrtniki, trgovci bi imeli morebiti tu boljše kot v domovini, če so podjetni in zmožni, vendar je pa tudi njim treba, da sploh morejo početi, nekoliko okroglega pod palcem. Za ženske je drugače, njim je veliko lažje dobiti službo, pa tudi zanje je v zadnjem času slabše, ker je služkinj čedalje več. Ker Slovence ne gredo izlepa v službe z nizko plačo, so pričele močno sem prihajati Grkinje, Sirjanke, Armenke, Italijanke, ki vse radi sprejmejo. Z zadnjim parobrodom jih je došlo 50 Grkinj in Sirjan in vse je takoj peljal v službe grški posredovalec. Omikane, večše sobarice in kuharice dobe kmalu in dobre službe, najboljši čas za to pa je v jeseni, najslabši pa početkom poletja. — Vsem je treba tu velike srčnosti in odločnosti, če hočejo ostati dobre kristijane. Žal, da je tudi tacihi precej, ki že sem pridejo ne iz najboljših namenov ter hočejo tu prosto živeti, prilik jim ne manjka — in žal mnogo se jih je zelo izgubilo. Naj bi pač oni stariši, katerih hčere so tu zašle, izpolnovali svoje dolžnosti, ki jih imajo do otrok, naj bi jih ne puščali tako brezvestno v žalostnem dušnem stanju, ampak naj bi jih neizprosno po konzulatu zahtevali nazaj; tako bi si olajšali odgovornost in omejile bi se nesrečne žrtve. Prav osumil me je odgovor nekih starišev, ki imajo tu izgubljeno dvajsetletno hčer, živečo z mladim judom, katerega so dali svojemu župniku, hotečemu jih pregovoriti, da jo pokličejo domov: Naj bo doli, saj se ji dobro godi. Da, zdaj ne strada, zdaj se nosi kot prava gospa, pa koliko časa bo tako? Kaj pa potem?

(Cerkveno.) Na belo nedeljo imamo, kakor je vsako leto navada, spravno češčenje sv. Rešnjega Telesa. Cel dan bo Najsvetejše izpostavljeno, in vsaka kolonija ima

odločno uro, v kateri dotični kurat pridiguje, v kateri se moli in pojo pesmi. Slovence bodo zopet nastopile s slov. petjem izvežbale so jih nemške redovnice.

P. Benigen.

Iz Žužemberka 11. aprila. Ena izmed zadnjih števil „Slov. Naroda“ se zaganja zopet v notico v 6. števil. »Domoljuba«. Povdarjati moramo, da dotična notica nikakor ni imela namena nagajati nasprotni posojilnici, ampak le namen, poučiti ljudstvo, kam naj se obrne, če se bi zgodilo, da ta razpade, kakor se je v obče mislilo. Ako bi hoteli agitirati proti nasprotnemu zavodu, bi bili lahko čisto drugače postopali, a nismo hoteli. Kar se tiče škode vložnikov, tega nismo mi pisali, to je dotični dopisnik svojevolično prideljal. Liberalci si naj zapomnijo, da se jim mi ne damo strahovati po njihovem časopisju. Oni imajo največ vzroka, da molče.

S Pivke 11. aprila. (Le naprej.) Sempetercem ni prav, da sem se najprvo oglašil tam v skrajnem Knežaku, Knežani pa niso zadovoljni, da so jih je spomnil »Domolj.« Spoštovanim Knežanom prav rad verjamem, da jim niso bile zadnje vrstice v veselje; verujejo naj pa tudi oni meni, da mi grede enakosti zelo nerade pod pero. Samo črnogled nikakor nisem. Povsod vidim tudi napredek! Da je res, eva go! Občina ima svojo vsak dan dohajajočo vozno pošto, dobila je zadnja leta dva vodnjaka in včasih na živcih bolehav vodovod, za mlekarino že ima enega odbornika, sem in tje se tudi čita, poje, »balinca« itd. Pri vsem tem pa kraj ni tako slab, kakor bi se na prvi pogled mislilo; posebno to je veliko, da so posestva podprta z obširnim dobro zaraščenim, ravnokar med posestnike razdelujočim se gozdom. Z dvignjeno glavo bi se dalo marsikaj obče koristnega doseči, »domača hranilnica« pa naj bi bila prva. Knežani! Kviško glave, kviško srca! Casi so hudi, brez napredka postanejo še hujsji!

S Trebelnega 8. marca. (Protestantska kolportaza). Tudi naši gorski fari niso prizanesli agentu Antona Chráška »božje besede služabnika«, kakor se podpisuje. V svojem junaštvu potikajo različne evangelijske spise po grmovju, da jih mimoidoči lahko opazijo. Taki spisi in brošurice so: »Dejanja sv. aposteljnov«, tiskano na Dunaji l. 1878, založila Britanska in inozemska svetopisemska družba, dalje: Blagovestni lističi: »To je ravno, česar mi je treba. Ravno tega si želim!« »Pridi! — Delaj!« »Kedaj mislite doseči cilj svojega potovanja?« »Saj nima nobenega žela!« »Kaj je tvoje upanje?« »Kvišku! Jaz bom v tem trenotju v nebesih!« »Stoj, izgubljeni sin!«, ki posebno napada sv. zakramente; »Čegav služabnik si?« Spisal je te lističe Cheyne Brady, založila in tiskala Drummondova tiskarna v Stirlingu na Škotskem.

Dalje tudi »Propoved Antona Chraske, katero je propovedoval v Ljubljani 22. okt. l. 1899 na željo nekaterih Slovencev iz ljubezni do slovenskega naroda in z željo, da bi mu sijalo solnce pravice in svobode v Kristusu Jezusu in da bi se razglasil med Slovenci »čisti« evangelij, kakor so ga označevali Kristus in njegovi apostoli, potem tudi Ciril in Metod, Trubar in Dalmatin.« Njegova propoved je bila tiskana v C. Budjovčevicah (Gymnasialni ul. 734) 21. nov. 1899 v tiskarni J. Pribyla. Samoaložba.

Tako oznanjuje naslednik Martina Lutra »čisti« evangelij po trebelnem grmovju.

Podraška procesija s kravjimi zvonci.

Kdo bi si bil mislil, da bo ta procesija, o kateri je lansko leto po občinskih volitvah v Podragi meseca februarja poročal »Slovenec«, prizadela našim zagriženim liberalcem skozi leto dni toliko truda, skrbi in željnega pričakovanja, kdo bi se nadjal, da bo še celo pri nekaterih izvabila svetle kronce.

Sedaj je stvar končana, končana pa v nezadovoljnost in jezo naših liberalcev, ki so vsem, kar bi bili najraje dosegli, grozno pogoreli.

Ker je pa »Narod« tudi pri tej priliki nalašč neresnico poročal, naj zvedo tudi »Slovenčevci« bralci nekaj več o nji. Saj iz nje prav jasno odseva, kam teži vse delovanje liberalcev.

Na večer volitev so vprizorili naši liberalci imenovano procesijo z zvonci, golidami in enakimi bučedimi in bobnedimi instrumenti. Vsa vprizoritve veljala je v prvi vrsti na čast župniku in »klerikalnim« volilcem.

»Slavne« zmage pri volitvah, kakor nim je težko najti enakih, pijani, so v svojem prevelikem navdušenju ubili na hiši Ivana Furlana eno šipo in izgubili en zvonec, ki je pri tej priliki odletel v sobo. Stvar se je naznanila sodišču, ki pa ni moglo priti na sled storilcu te škode,

kajti gotovo eden največjih junakov pri razsajanju ni imel toliko poguma, da bi bil tudi krivdo priznal, škodo povrnil in se za služeni kazni podvrgel.

Prišlo je toraj orožništvo o nemiru pozvedovati. Orožnik je prišel tudi v župnišče popraševati. Povedal sem mu, da ne vem družega, kakor, da se je nemir res vršil, da so prišli razgrajati tudi pred župnišče, da pa nisem nikogar videl, ker sem v zaprti sobi molil brevir. Tudi prigovarjanju orožnika, da naj stvar okr. glavarstvu naznanim, se nisem udal. Pozvedeli so potem v vasi orožniki za štiri nemirneže. Ti štirje so bili toraj povabljeni pred g. okr. glavarja, da izpovedo o stvari. A prav po liberalno so menda izprva vse tajili in slednjič v večini le priznali, da so šli memo župnišča samo nekatero Podražane spremit. Čudno se mi zdi, kako se je moglo zgoditi, da se zoper enega nemirneža, o katerem se je, kakor čujem, z gotovostjo orožnikom izreklo, da je bil pri nemiru, ni uvedla nikaka preiskava. Še bolj se pa čudim, kako je bilo mogoče, da sem dobil jaz za dan 25. majnika 1901 radi tega nemira povabilo pred g. okr. glavarja. To svoje začudenje sem tudi koj takrat proti nekaterim izrekel. Pa mislil sem si, glavarstvo se hoče prepričati, soli prišli obdolženci nalašč pred župnišče ali so šli samo memo, kajti glavarstvo po orožnikih o moji izjavi poučeno ve, da družega ne morem pričati. Ko me je toraj g. glavar vpričo obdolžencev vprašal, kaj vem o stvari, sem najprvo omenil, da moram resnici na ljubo izpovedati, da se nemir ni vršil ob 9. uri, kakor je v ovadbi, ampak okrog pol 7. ure.

Potem sem povdarjal, da sem jaz priča, ki morem o stvari najmanj pričati, ker sem bil v zaprti sobi. Potrdil sem nato le dejanje, da so res razsajali in demonstrativno prišli pred župnišče, a nisem rekel, da so obdolženci prišli, kakor se mi je podtikalo in se mi še podtika. Izpovedal sem nadalje, da se to ni godilo sedaj prvič, marveč že tudi poprej in to v poznih ponočnih urah, in pristavil, da je skrajni čas, da se temu konec stori, a nisem prosil, da naj se obdolžencev prav ostro kaznuje, kar se mi tudi zlobno podtika.

Pripomnim le, da se moja izpovedba ni takoj od besede do besede zapisala, in da jo je gotovo pozneje g. okr. glavar, kolikor in kakor mu je bila še v spominu, zapisal. Od tod zame nepotrebne poznejše sitnosti. Povdarjam tudi, da me ob koncu moje izpovedbe gospod okrajni glavar ni ničesar vprašal, kar bi bilo vsekako potrebno, ako krivda obdolžencev vsled pozvedovanja še ni bila zagotovljena, marveč je takoj vsacega štirih obdolžencev na 48urni zapor obsodil.

Trije obsojenci gotovo v svesti, da so kazni zaslužili, so kazni tudi dostali. A eden 22letni fant Frane Ferjančič, tako se je jelo kmalo po obravnavi govoriti, je nedolžen in je bil ob času izgreda drugje. Kakor se sliši in iz postopanja sklepa, se je za tega fanta posebno zavzel naš župan Ivan Božič. Ne bom rekel, ga je li pri tem vodila ljubezen do fanta ali sovrastvo do mene. Dosti je, če povem, da se je kmalo potem vložila zoper mene tožba radi žaljenja časti omenjenega fanta, češ da sem po krivem pričal, da je fant razsajal. A obravnava se ni mogla koj vršiti, ker okr. glavarstvo sodišču dotičnih aktov ni doposlalo.

Vložil se je tudi zoper obsodbo fanta priziv na dež. vlado, a ta je priziv zavrnila in obsodbo potrdila. Slednjič se je pa vložila še prošnja za obnovitev razprave. Na to prošnjo je vlada dovolila novo razpravo, a šele tedaj, ko bo kazenska obravnava zoper mene pred sodiščem rešena.

Ko je okr. glavarstvo sodišču akte doposlalo, je bila na dan 6. febr. 1902 ob 8. uri določena kazenska obravnava. To je bilo veselje naših zakrknjenih liberalcih ne rečem pri vseh, le pri zakrknjenih, kajti pohvalno moram priznati, da je tudi med našimi liberalci še več tacihi, ki so se tega početja sramovali in je obsojali. Zakrknjeni liberalci so si pa veselja meli roke in računali, koliko dni zapora župniku ne odide.

Pa glej nesreče, župnik je bil ob določen uri na mestu, tožnika pa ni bilo, dasi je bil tisti dan najlepše, da prav milo spomladansko vreme. In župnik, da se izogne nepotrebni nadaljnji potni, je tožnika kontumaciral in bil oproščen. Tega pa bi po mnenju naših liberalcev, ki prisvajajo vso prostost le samim sebi, in ki tudi postavijo o kontumaciranju razumejo samo zase, klerikalec in še celo župnik ne smel storiti.

O županu Ivanu Božiču pa je znano, da je lani bivšega župana Aleks. Žgurja v neki tožbi radi obč. računov, ko se je šlo za precej visoko svoto, in ko je bilo res slabo vreme, kontumaciral in mu ni hotel dati prilike, da bi se mu dokazalo, je li v resnici on zagrešil očitani primanjkljaj.

Ravno tako je imenovan župan, kakor se ališ, zadnji čas bivšega svojega prodajalca radi nekega primanjkljaja tudi pri sodišču kontumaciral in mu istotako ni dal prilike, da bi se dokazalo, je li primanjkljaj res zagrešil.

Kaj se hoče, tako je! Kaj ne: liberalcem groš, klerikalcem pa knof, to naj bi veljalo po liberalnem receptu tudi pri sodnih oblastih. Pa vendar ne gre tako. Je že treba, da tudi za klerikalce velja postava.

Naš fant tožnik je sicer takoj oglašil priziv zoper kontumac. Drugi dan pa je prinesel od župana Ivana Božiča lastnorodno spisano prošnjo za obnovitev kazenske razprave pred sodiščem. Vprašan od sodnika, ali naj velja priziv ali to, kar je danes zapisano prinesel, odgovoril je zaupajoč v Božičevo nezmotljivost, da naj obvelja to, kar je pisano. S tem pa je bil umaknjen priziv, in obveljala je prošnja, ki je pa bila za fanta neugodno rešena. Pripomnim le, da »Slov. Narod« piše o tej prošnji kot o nekem »utemeljenem predlogu«. A vsa utemeljenost obstoji v tem, da se sklicuje le na Podraško uro, češ pri nas takrat še ni bila 8 ura. Kaj pa če bi bila obravnava v Ljubljani, pa bi Podražan zamudil, ali bi ne vzbudil splošnega smeha, če bi trdil: pri nas še ni 8 ura. »Slov. Narod« očita sodniku, da fanta o stvari ni poučil.

Svetujem mu, naj samo vpraša župana Ivana Božiča, kako on svoje obdane, zlasti tiste, ki so mu prisrcu, o vlogah na županstvo poučuje, kubi imel morebiti še celo kot oče občine dolžnost to storiti. Sodnik pa po mojem mnenju posebno v tem slučaju ni bil nikakor dolžan stranko poučevati. Če se je hotel fant poučiti, naj bi bil šel koelega advokata vprašati. Pa fant si je gotovo mislil, da Božič še več ali pa vsaj toliko ve kot vsak »drug dohtar«. Torej se je na njegovo pisanje zanesel, pa se je enkrat zmotil, kakor se je že tudi marsikateri drugi. Prošnjo za obnovitev razprave je toraj sodišče zavrnilo.

Marsikdo bi pričakoval, da bo sedaj konec, a motil bi se. Sam očka župan naš Ivan so se podali bajev v Ljubljano in tam napravili pri nekem advokatu rekurz ter ga ekspresno poslali v Podrago. In glejte novo upanje, da bo župnik vendarle obsojen, je poživilo srca naših liberalcev. Vendar so pa to pot že malo odnehali in govorili le o 60 kronah, katere bo župnik moral plačati. Dež. sodišče pa je priziv zavrnilo. Kronic so pa župniku ostale, kakor bi mubile tudi ostale, če bi se bila obravnava ponovila. Le par nepotrebnih potov bi bil še imel. A kronic bo moral menda plačati nekdo drugi, ki je baje besedičil, da ne neha preje, da stvar pride na dan, če tudi gre krava iz hleva. Zdaj bo menda rad nehal, in mogoče, da mu ta zguba tudi še s časom odpre oči, da ni dobro liberalcem verjeti. Bog daj!

Naš liberalci pasedaj besne, ker so se tako zmotili in »skoz padli«. O tem priča v »Slov. Nar.« z dne 2. febr. l. l. članek »Meč pravice«, v katerem je »olikani« v lažeh in psovkah napredni dopisnik nagromadil že večkrat ponavljane laži in psovke na mojo osebo in na g. pristava Jurija Polenška.

»Slov. Narod« me v tem članku pozivlje, naj ga tožim, a jaz pa pozivljem pisatelja tega članka, da mi naznani svoje ime, da bom vedel, s kom imam opraviti.

Škoda le, da je vlada obljubljeno ponovitev razprave radi nemira ustavila. Gotovo bi, ako bi se obravnava ponovila, in bi se kot glavna priča zaslišal pisatelj članka »Meč pravice«, ki je, kakor priča članek, o vsej stvari prav dobro poučen, in ki ima morebiti tudi dolžnost višji oblasti stvar razkriti, še marsikaj zanimivega prišlo na dan. On bi jih gotovo izmed 150 izgrednikov, o katerih lahko vernim bralcem lažljivo poroča, kaj več naznanil in morebiti bi tudi vedel povedati o nekem, ki je baje v Podragi pred izgreedom za svet vprašan, ali naj grede s procesijo ali ne, se izjavil: »Jaz ne ukazem, pa tudi ne branim«.

V resnici škoda, da je ponovitev razprave ustavljena. Pa tudi čudno se mi zdi, da je vlada tako odločila. Morebiti je prišla pa do spoznanja, da se tudi od strani njenih organov pri tej preiskavi in obsodbi ni vse v redu vršilo. No, jaz tega ne vem.

K sklepu le še pripomnim, da naj bo dopisnik »Slov. Naroda« uverjen, da meni z vsemi lažmi v korist kot

škodojuje. Kdor opazuje moje delovanje in obnašanje in bere potem take članke in dopise, se mu mora, ako ima le še količkaj resnicoljubnosti, gnjusiti list, ki tako laži okrog troji, in bo prej ali slej obrnil hrbet stranki, katere glasilo je ta list. Za lahke overne bralce »Slov. Naroda« in njih sodbe o moji osebi se pa toliko brigam kot za lanski neg.

Liberalci, le tako naprej z lažmi, zvišajo in divjanjem, mi homo ali pa po potu resnice in pravice mirno in dostojno, in gotovo je, da vsi količkaj dobri elementi, ki so vas do sedaj še v svoji zaslepljenosti podpirali, bodo spregledali in k nam prišli, smeti pa le vi imete.

Gustav Koller, župnik.

Izpred sodišča.

»Gorenjec« in pa — blamirani dr. Lampeta. V tiskovni pravdi g. dr. Lampeta proti odgovornemu uredniku Gorenjca razsodilo je pri prizivni obravnavi v četrtek tudi deželno sodišče, da odgovorni urednik ni dolžan sprejeti popravka g. dr. Lampeta. Ako trdi kak list n. pr.: »Delavc je bil obsojen, ker je Delavca ubil«, — potem ta list po omenjeni razsodbi ni dolžan sprejeti popravka: »Ni res, da sem jaz Delavc ubil Delavca«.

Ako pa piše list: »Delavc je bil obsojen; on je ubil Delavca«; potem pa bi list po tej razsodbi moral sprejeti popravek: »Ni res, da sem jaz Delavc ubil Delavca«. In po tej razsodbi dokazana je ona velikanska blamaža g. dr. Lampeta, katera dela »Narodu« toliko iluzije ter ga ne pusti mirno spat. Ali je gorenja razsodba utemeljena ali ne, to je pravno vprašanje, katerega tu ne bomo razmotrivali, osobito ker nečemo nam neugodnih razsodb na tak način izrabljati, kakor »Narod«. Tu mislimo na zadnje napade na nekega g. adjunkta, ki ni sodil tako, kakor bi bilo »Narodu« prav, marveč tako, kakor mu je zakon veleval. Vprašanje, za katero se tukaj gre, je gotovo dvomljivo.

Če se pa oziramo na razsodbo kasacij-skega dvora z dne 17. aprila 1900, št. 1631, potem se pa »Narod« sploh ne more veseliti svoje zmage, ker je po tej razsodbi le on blamiran.

Mi se vzdržimo vsakega komentara, navajamo le citirano razsodbo najvišjega sodišča. Leta 1900. pisala je »Deutsche Wacht« o južno-stajerski posojilnici: »Wie mit unserer Cillier Sparcasse, so steht es mit allen Sparcassen in den Bezirken, die an die Gebiete jener fünf Bezirksvertretungen angrenzen, welche auf den Altar der nationalen Unduldsamkeit ganze 10.000 fl. niedergelegt haben, um die Einlagen der Pervakenbank vor Verlusten zu schützen. Wahrhaftig eine geringe Garantie gegenüber den Eventualitäten, welchen die Einleger ausgesetzt sind.«

Direkcija južno-stajerske posojilnice popravila je v tej notici, da ni resnično, da je navedenih 10.000 gld. edina garancija in da zavod ni banka marveč hranilnica. — Najvišji sodni dvor je razsodil, da se bi popravek moral sprejeti (červavno je dotična trditev izrečena le v postranskem stavku).

Torej stoji najvišji sodni dvor, ki mora biti v pravnih vprašanjih merodajen, gledé tukaj v govoru stoječega vprašanja, v dijametralnem nasprotju s sodnim dvorom v Ljubljani. Vprašanje je torej vsekakor tako dvomljivo, da neugodna rešitev istega gospoda dr. Lampeta niti najmanj ne blamira.

Grozil je. Simon Jeglič z Jesenic je bil v odsotnosti »obsojen« na 6 mesecev s postom na dva tedna, ker je grozil proti portirju »Industrijske družbe na Savici«, da bo blagajnika dotične družbe razrezal na drobne kose, da ga še vrag ne bo pogledal. — Obtoženi je pri prvem izpraševanju izpovedal, da je bil zelo vinjen.

Velik junak. Simnu Žanu iz Smartra se je Zelnikova ura tako dopadla, da si je hotel ravno tako omisliti, a brez dovoljenja Zelnika. To je bilo dne 10. febr. v Kranju. Ko je pa Zelnik opazil njegovo željo, je zavpil: »Meni je ura ukraden«. Nato se je res junak branil proti preiskavi, vsled česar so ga morali aretirati. Ker se to ni vjemalo s častjo našega Žana, začel je mahati in grizti in je ogrizil redarje in še druge, ki so prispevali vsak po svoji moči k aretaciji. Za spomin je redarju še hlače raztrgal. Obtoženeo ne ve trohice o vsem tem; bil je vinjen. Redarje je v pijanosti nafarijal, da mu je ime Trebar in da je iz Besnice. Zaradi tega »junastva« ga je sodišče obsodilo na 10 mesecev in na 14 dnej jeden post.

Kamenje metal na vojake. 28letni Karol Trošt iz Podrage obsojen je bil v Trstu na 18mesečno ječo, ker je dne 15. februarja na Corau v Trstu o priliki izgredev metal kamenje na vojaštvo in zadel vojaka Goldmanna in Hunznerja.

Amavonke na Zgornji Bell. Med Janezom Berjakom in med Janezom Nagličem vlada nasprotje, ker je prvi spravil slednjega ob neko njiivo. To sovraštvo je bilo vzrok, da sta sedela včeraj Janez Naglič in njegova

žena na zatožni klopi. Tožena sta, da je Janez Naglič dne 20. oktobra tolkel Marijo Vidmar po glavi in da je drugi dan pomeril v neko gručo in Matijo Oreška lahko poškodoval. Njegova žena je tožena, da je v drugem slučaju svojega moža k temu silila, izročajoč mu puško s besedami: »Na Janez kar vstrelj«. Obtoženi pripoveduje, da se je dotični dan začel Bizjak pripraviti s kolom v roci, in je imel kroglo navezано na vrstico. V tem so ga začeli mimoidoči pastirji, otroci in dekleta, slednje oborožene s koli, ometavati. On se je branil s kamenjem, a moral se je umakniti, ker se je gruča namočila do čez 30 oseb. V tem mu prinese njegova žena puško. Da bi jih prestrašil, je pomeril nanje in vstrelil v zrak. Da ni imel namena koga ustreliti, kaže to dejstvo, da nekoliko počakal, in da ni takoj ustrelil. Žena izpove, da je zato prinesla puško, da bi napadovalce prestrašila. Ženske so se tudi faktično pridno vdeleževale. Nek fant je bil nekaj ranjen. Oče zadetega fantiča, ki je imel le strah in nekoliko odrgneno kožo, zahteva od dninarja Nagliča malenkost za bolečine 50 kron, vsak dan za zamudo eno krono in za strah celih 100 kron. Dobil jih bo znabiti potom civilne pravde. Iz cele obravnave se razvidi, da imajo vsi do obtoženca hudo jezo; a uzroka zakaj ni vedel nihče povedati. Vsi so pomagali Bizjaku proti Nagliču. Sodišče je obtoženko popolnoma oprostilo, moža je pa obsodilo. Mož je pa obsodilo raditega, ker je streljal, na teden zapora z dvema postoma. Predsednik opominja mnogoštevilne priče, da naj opuste svojo jezo proti Nagliču, o katerem da župan najboljšje s pričevalo. Obtoženca je zagovarjal dr. Furlan.

Uboj. Od tržaškega porotnega sodišča obsojena sta bila Ivan Križman na šletno in Anton Triper na 7letno težko ječo, ker sta svoječasnó blizu Dekani ubila Ivana Skorjjo.

Tedenski koledar.

Nedelja, 13. aprila: 2. povelikonožna, Hermenegild sp.; evang.: Jezus dobri pastir. Jan. 10. — Ponedeljek, 14. aprila: Justin muč. — Torek, 15. aprila: Helena cesarica. — Sreda, 16. aprila: Julijana d. m. — Četrtek, 17. aprila: Liberal šk., Anicet pap. — Petek, 18. aprila: Apolinarij m. — Sobota, 19. aprila: Leon IX. p. — Solnce izide 15. aprila ob 5. uri 17 min., zaide pa ob 6. uri 43 min. — Lunin spremin: Prvi krajec 15. aprila ob 6. uri 24 min. zjutraj. — Musica sacra: V nedeljo, 13. aprila: V stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Cecilijino mašo zložil dr. Janez Benz, aleluja z verzikloma in po ofertoriju »Regina coeli« Ant. Foerster. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Maša št. 3 v B-dur zl. Fr. Schöpf, graduale »Alleluja, Cognoverunt discipuli« zl. Anton Foerster, ofertorij »Deus meus«, koralno, potem »Deus meus« zl. Fr. Ferjančič.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 12. aprila.

Umrli je danes ob polnoči g. Jožef Lampeta, c. kr. vodja zemljiških knjig v pok., v starosti 70 let. Služboval je v Ilirski Bistrici, Novem mestu, Zatičini in Kočevju in živel zadnja leta v pokoju v Ljubljani. Bil je starejši polbrat rajnega kanonika dr. Frančiška Lampeta in oče dr. Evgena Lampeta. Naj v miru počiva blagi pokojnik!

»Obrambno društvo« je poslalo uredništvu »Slov. Naroda« pred Velikonočjo še popravke gg. Jan. Hladnika in Jos. Cerjaka. »Soča« je prinesla tekom jednega meseca 12 popravkov in sicer od gosp. Kosca 5, g. Ivančiča 3, g. Močnika 1, g. Rojca 1, g. Rejca 1 in gospoda Sedeja 1. »Slovenski Narod« zadnji čas opušča direktne osebne nedostojne in neosnovane napade, in maha bolj splošno, da se ne bi moglo prijeti. Deželno sodišče ga je oprostilo sprejetja enega popravka. Strašno je vesel in vpije že nekaj dni od radosti, da se je »Lampe blamiral«. Sedanja praksa sodišča pri razlaganju tiskovnega zakona pa bo najbrže na Dunaju predmet še kaki obravnavi.

Sestanek ljubljanske duhovščine v ponedeljek, 14. aprila ob 5. uri popoldne.

Osebnosti iz trgovske zbornice. Med nekaterimi zborničnimi svetniki se vrše pogovori, da bi se volil gosp. Lenarčič predsednikom trg. in obrtne zbornice, podpredsednikoma gg. Kollmann in Baumgartner, v železniški svet pa bi se ne poslalo g. Hribarja, ampak g. Luokmanna.

Justitia. Huda se godi duhovnikom. Ni več skoro bolj navadne stvari, kakor da se kdo spravi nad duhovnika. Slišali smo, da je nedavno dvignilo državno pravdnishvo obtožbo zoper jeseniškega gosp. žup-

nika Sinkovca, a je stvar zaspala, ker ni bilo — nič. Tožen je bil šmihelaki gospod kaplan Vidmar, da je »stujo posest motile«, a zopet ni bilo — nič. Liberalci na raznih krajih izkušajo umetno prirediti kako novo »gorko« afero večinoma iz čisto — nič. Fiat justitia!

Glasbena Matica. V ponedeljek, 14. t. m. zvečer ob pol 8. uri bo po daljšem prestanku zopet prva skupna skušnja pevskih zborov, moškega in ženskega, kar se tem potom vsem pevcem in pevkam naznanja.

Blejski liberalci so zopet za eno blamažo bolj bogati. Lansko leto so pri konkurenčni obravnavi o zgradbi nove cerkve pokazali smešno-veliko ljubezen do »stare groblje«, češ, da se mora ta popraviti ali k večjemu malo razširiti. No, letošnjo zimo so za to prevročo ljubezen dobili blagodejen mrzel obkladek v obliki odloka c. kr. okr. glavarstva v Radoljici, s katerim isto razsoja, da se ima zgraditi na Bledu nova cerkev po Schmidt-Vancaševem načrtu, in da mora k nepokritim stroškom prispevati občina potom doklad na direktne davke. Grom in strela, kaj pa to! Da bi njihova ne obveljala, tega liberalci niso bili vajeni. Šli so in v nesveti jezi sestavili, oziroma — saj sami tega niso zmožni — v Radoljici napisati dali strahovit rekurz, v katerem navajajo med drugimi tudi tako imenitne vzroke, da so se jim baje na merodajnih mestih — ne udali, ampak — smejali. Seveda je bil temu primeren tudi uspeh. C. kr. deželna vlada je z razsodbo z dne 31. marca t. l. pritožbo kot popolnoma neutemeljeno zavrnila in v polnem obsegu odobrila prejšnji odlok c. kr. okrajnega glavarstva. Pa res nimajo letos sreče blejski liberalci. Najprej so jim c. kr. uradi splavali doli po Savi, upali so, da jim avtomobil pripelje vsaj ugodno rešitev njihovega imenitnega rekurza. A sedaj, ko je ta teden res že brenčal nek avtomobil tam okoli »Blejskega Doma«, pa jim je mesto tega pripeljal — dolg nos. Bog ve, bodo li zadovoljni z njim, ali bodo iskali še daljšega?!

Občni zbor dramatičnega društva bo v ponedeljek, dne 14. t. m. ob 8. uri zvečer v »Nar. domu«. Dnevni red: Nagovor predsednika, poročilo tajnika, blagajnika in predsednikov, volitev odbornikov in slučajnosti. — Ker se naj reši vprašanje glede opere na tem občnem zboru, vabljeni so ne le člani društva, ložni posestniki in abonenti sedežev, nego vsakdo, ki se zanima za naše gledališče.

Slovenska operna pevka v tujini. Naša rojakinja gospa Holzapfel-Verhunc poje sedaj že eno leto na gledališču v Vratislavi. Odlične pevke kritika ne more prehvaliti. Te dni je pela v Carpentierjevi operi »Lujiza«. Skladatelj se je k predstavi pripeljal nalašč iz Pariza. Izrekel se je, naj »Lujiza« gospe Holzapfel-Verhunc služi pevkam kot vzor.

Državna podpora. Mlekaraka zadruga v Logatcu je dobila 10.000 K državne podpore za zgradbo novega poslopja 4000 K se izplača letov, ostali znesek pa v dveh letnih obrokih.

Deželno podporo je dobil v svrhu nadaljevanja svojih študij in da si ogleda slavnega trageda Salvinijs, gosp. Danilo. Enako podporo je dobila tudi gospa Danilova, ki že biva 10 dni na Dunaju, da si je ogledala znamenito igralko E. Duse.

Občinske volitve v Ljubljani. Porocha se, da sekundarij dež. bolnice g. dr. Jenko ni sprejel ponujane mu kandidature v obč. svet.

Imena onih, ki so podpisali izjavo samostojnega nar. mislečega dijaštva. Samostojno narodnomisleče dijaštvo objavlja rado imena vseh dosedaj izjavo podpisavih kolegov in upa, da tudi »svobodomiselnik« tovariši pridejo s svojimi imeni na dan. Podpisali so: cand. iur. gg. Abram, Avsec, Detiček, Ferjančič B., Gregor, Lajovic, Preindl, Sedlar, Serbec, Sušec, Sedlar, Troha, Zink; stud. iur. gg. Meric, Jaške, Kosi, Klobič, Košenina, Kraigher A., Lajnič, Novak, Persoglio, Srebre, Steska, Šter, Tiller P., Valenčak, Vodopivec, Založnik, Žerjav; cand. phil. gg.: Dolar, Hočevar K., Klešnik, Omerza, Šlebinger, Zupanič; stud. phil. gg.: Bračko,

Kalan V., Rožman, Mencej, Skrbineš, Volavšek, Tiller Z., Vazzaz; cand. med. gg.: Dragan, Kraigher Alojz, Klavinc, Spindler V.; stud. akad. sem. g.: Tratnik. Pripomnimo le, da se je toli podpisov (49) nabralo do 6. aprila, torej mej počitnicami, mej tem ko je bil lani med tečajem dr. Tavčar izvoljen častnim članom akad. dr. »Slovenije« s 24 proti 9. glasovom. — Samostojno narodnomislede dijaštvo.

Filharmonično društvo v Ljubljani, ki bo o binkošnih praznovanju dvestoletnico svojega obstanka, je določilo vopored koncertov za to slavnost. Kako se je društvo razvijalo, je popisal zadnji »Dom in Svet«. Za to priliko je najetih več tujih umetnikov. Letošnje binkošti bodo torej v Ljubljani jako živahne, ker pride sem tudi češko pevsko društvo »Smetana«, da koncertira pri shodu slovenskih časnikaarjev.

V Šmartnem pri Kranju so se vršile v sredo 9. t. m. občinske volitve. Zmagala je seveda katoliško-nar. dna stranka, akoravno so mislili kranjski liberalci delati zgago. Vsa hoja za pooblastila okoli raznih »Cundrovih Urs« ni nič pomagala. Kaj ne gg. Pirc in Rakovec?

Drugod in pri nas. Znano je, da je bil izdajatelj »Odina« Rudolf Lencers obsojen na osem let. To je pristen liberalci. In drž. pravnik dr. Meidinger je mej drugim rekel: »Jaz nečem dalje govoriti o političnih ciljih Lencersovih; a to je gotovo, da ljudje, ki so bili že obsojeni zaradi goljufije in tatvine, katerim leži blato visoko nagromadeno pred vratmi, nikakor nimajo pravice, da bi ljudi odraščevali od vere in religijo vlačili po blatu«. — Slov. liberalci niso teh misli. Njim veljajo taki ljudje za reformatorje. Te poslušajo, škofov pa ne. Tak cigan ima večjo veljavo pri njih, kakor vsi papeži.

Koncert pevskega društva »Smetana« iz Pizna, ki bo prihodnje binkoštno praznike v Ljubljani, obeta nam velikega umetniškega užitka. Pri tekmovanju pevskega društva v Parizu si je ta zbor pridobil prvo nagrado.

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laškitrg v Ljubljani. Poroča se nam, da se je ustanovitev te za narodnogospodarsko emancipacijo slovenskega Stajerja velevažne delniške družbe zavlekla deslej le zaradi tega, ker naprošeni veččaki niso izdelali pravočasno potrebnega cenitvenega operata. Sedaj je pa ta operat došel in vsled tega je »Ljubljanska kreditna banka« kot koncesionarka nemudoma predložila vladi družbina pravila v potrjenje. Nadejati se je vsled tega, da bo mogoče ustanovni občni zbor delničarjev sklicati še tekom majnika meseca in da potem družba prične delovati že s 1. junijem t. l. Vsekakor je ustanovitev družbe z a j a m č e n a, k e r s o p o d p i s a n e v s e d e l n i c e. Toliko v pojasnilo in pomirjenje zadetim krogom.

Detomor v Lešah in liberalno obrekovanje. O velikonočnih praznikih je bila v Ljubljani aretirana učiteljica v Lešah pri Prevaljah na Koroškem, 26letna Ljubljancanka Olga Burgarell. Tri dni starega svojega otroka je zadavila, zašila v vrečo in ga, ko je došla na kolodvor v Prevalje, da se odpelje na velikonočne počitnice v Ljubljano, vrgla v stranišče. Razne sumljive okoliščine so jo pravici skoro pripravile v roke. Mi te zadeve nismo hoteli izrabljati, a za to smo želi vse kaj družega nego hvalenost. V tej gđč. bližnjih krogih se raznašajo vesti, napram katerim ne smemo več molčati, ker se z njimi hoče olepšati dejanje detomorilke in glavno krivdo zvaliti na druge. Po Ljubljani so se raztrosile vesti, in za splošno širjenje skrbe naši liberalci, da je v zvezi s tem umorom nek duhovnik, baje celo prevaljski kapelan, in da je dotični duhovnik jo nagovoril k detomoru in da so ga zaprli v Celovcu. Mi smo se o vsej zadevi na Koroškem n a t a n č n o i n f o r m i r a l i. Vse označene govorice so izmišljene, n a l a š č i z m i š l j e n e. Detomorilka je pripoznala, da detomora ni nihče drugi kriv, nego ona sama. Noben duhovnik v Celovcu, sploh na celem Koroškem, ni bil zaprt ali sploh radi tega v preiskavi; sploh z njo v zvezi ni bil noben

duhovnik, in orožniki pravijo, da je bil porod posledica znanja z nekim železniškim uradnikom, katerega ime pa detomorilka noče povedati. V Prevaljah niti kapelana, niti učitelji, niti kak drug uradnik in celo zdravnik ni imel nje na sumu, ker se jej sploh ni videlo, kajti vedno se je tako oblačila, da ni bilo nič opaziti. Priprosto ljudstvo pa opazuje bolj in njo je izdal orožništvu jeden premogarjev na Lešah. Šola na Lešah je oddaljena od Prevalj 5,5 km. Tisti dan, ko je ona peljala se v Ljubljano, prisedel je tudi prevaljski kapelan S. na voz in se peljal nekaj časa z njo — to je bilo menda dovolj za zlobne jezike — a niti on ni kočijaž nista opazila, da bi imela kaj sumljivega pri sebi, niti sumničila nista kaj takega. Tudi se ni ona udeleževala mesečnih šolskih konferenc, dasi je 11 učnih močij, a vzroka ni nikdo vedel zakaj. Mi bi bili ta žalostni dogodek najrajši zamolčali popolnoma, a bili smo prisiljeni stvar pojasniti. Povedali smo to javnosti, da spozna zlobnost zgoraj omenjenega obrekovanja. Imena onih, ki širijo omenjene lažnive vesti, se naj naznanijo »Obrambnemu društvu« (Rechtsschutzverein) v Celovcu.

Čudno naključje Celje ima šest slovenskih in štiri nemške odvetnike. Neračunljivo pa je, da je skoraj vedno vrsta pri konkurzih za konkurznega komisarja na strani Nemca. Tako je sedaj po poročilu celjske »Domovine« imenovan konkurzni komisar pri konkurzu Prettner dr. Kowatschitsch in pri konkurzu Jakowitsch pa dr. Jabornegg. Slovenski odvetniki morali bodo pogledati v listo zagovornikov, da se prepričajo, so li pač še vpisani kot zagovorniki v listi graškega nadsodišča ali ne.

Slovenska zmaga. Ker so bile zadnje obč. volitve v Devinu ovržene, so se vršile predvčeršnjim nove. Zmagala je slovenska stranka v vseh treh razredih vključno silnemu pritisku Lahov. Žalostno je bilo gledati na strani Lahov lepo število Slovencev.

Nemški vseh Stajarski dež. šolski svet je izločil trg Ljutomer iz dosežanega šolskega okrožja in je določil, da bo nemška ljudska šola se imenovala »trška šola« in slovenska ljudska šola »okoliška šola«. S tem je boj za nemško šolo v Ljutomeru končan na korist Nemcev in na škodo Slovencev.

Slovenska predstava v Mariboru. Bralno in pevsko društvo »Maribor« vabi na gledališko predstavo, katera se priredi v nedeljo dne 20. malega travna 1902 v veliki dvorani »Narodnega doma«. Igrala se bo veseloigra v treh dejanjih »Martin Smola«. Med posameznimi dejanji svira slavna veteranska godba. Začetek točno ob 8. zvečer, konec po 10. uri.

Goriški naprednjaki ob kardinalovem pogrebu. Častno priznanje za služi goriško meščanstvo, ki je ob pogrebu pok. kardinala razobesilo znake žalosti. Dočim so celo židje in luterani izkazali čin vljudnosti napram pok. cerkvenemu knezu, bila je hiša »Ljudske posojilnice« brez vsakega znaka. To postopanje je res vzbujalo ogorčenje med vernim ljudstvom. To netaktno postopanje so posebno še opazili tujci, ki si tako lahko vtvarijo pojem o naprednjakih. Tega zmožni so samo slovenski naprednjaki!

Delavska stanovanja v Idriji. Rudniška direkcija namerava postaviti pri »Ferdinandi« tri delavske hiše, ki bodo imele dvanajst stanovanj.

Velik ogenj in zahvala. Dne 10. t. m. okolo poldne pričelo je na pašnikih vasi Trnja goreti, ki so zarašeni s cerovim in borovim drevjem — vmes se nahajajo tudi hojke in smreke. Na kak način je ogenj nastal, po nesreči ali zlobni roki — se ne vé. Ker je pašnik od vasi ¼ ure oddaljen, in so bili ljudje na delu, se ni moglo ljudi dobiti, da ogenj gase. Ogenj je precej izdatne škode napravil, ker je zgorelo 5—6 oralov z drevjem obraščenega sveta. A bil bi ogenj napravil velikansko škodo — ker ogenj se je po suhi travi in listju naglo širil. Ali zahvaliti se je previdnosti in pomoči od strani gosp. I. Presel-a, gojzdarja sl. deželne komisije za pogozdenje Krasa — kateri je imel svoje delavce — okolo 140

ljudi, ki so na nasprotni strani, na ¼ ure oddaljeni gori sv. Trojica, borove sadike sadili, s katerimi je prihitel na lice mesta, da so naglo se razširjajoči ogenj pogasili. Za kar se istemu od strani županstva izreka iskrena zahvala, in se kot vesten in previden uradnik priporoča njegovi višji oblasti. — Županstvo občine Sv. Peter na Krasu, dne 11. aprila 1902. Franc Margon, župan.

Za slovensko dopisovalnico se jako zanimajo Cehi. Denarna društva in zasebniki se odzivajo oglasu časnikaarjev s prispevki. Deslej se je nabralo v ta namen 4294 K prostovoljnih prispevkov.

Laške spletke. Dež. šolski svet istrski je sklenil ustanoviti tri nove hrvaške ljudske šole v Istri. Dež. odbor istrski je proti temu nastopil in zahteval, naj bodo te šole laške! Deželni šolski svet se je proti temu odloku dež. odbora pritožil na naučno ministerstvo.

Kam pa jutri? Izletnike v ljubljano okolico opozarjamo na veselico, katero jutri 13. t. m. priredi na vrtu »Društvenega Doma« v Slapah pri Devici Mariji v Polju po popoldanski službi božji odlično »Bralno društvo«. — Jutri zvečer je točno ob 7. uri zvečer v tukajšnjem »Rokodelskem društvu« slavnosten večer »Katoliškega mladeniškega društva« v proslavo papeževega jubileja.

Slovenski pisatelji v Trstu. Tržaški slovenski pisatelji, pisateljice in časnikaarji priredijo prihodnjo soboto pisateljski sestanek.

Potres. Včeraj v petek so na Igu čutili ob tri četrt na 2 p o t r e s. Sunek je bil od vzhoda proti zapadu. Ob 2. uri je bil zopet potres z bobnenjem. Drugič je trajal nad sedem sekund.

Vlak povozil je posestnika Friderika Lepušiča iz Miinarov pri Beljaku. Šel je po progi domov. Pri tem ga je dohitel vlak in ga usmrtil.

Katoliško gibanje na Koroškem. Nemško-katoliško politično društvo na Koroškem pridno deluje. Preteklo nedeljo ni priredilo nič manj kot šest shodov. Novo katoliško delavsko društvo se je ustanovilo pri Gospe Sveti. Preteklo nedeljo ste se ustanovili zopet dve Raiffeisnovi posojilnici. »O b r a m b n o d r u š t v o « k o r o š k o j e d o s l e j p r i s l i l o p r o t i k a t o l i š k o č a s o p i s j e p o p r a v i t i 7 0 0 l a ž i j i n t o v e n e m l e t u. Graški socialno demokrat. »Volkswille« je spremenil celo svoje ime, da se je izognil šesterim popravkom.

Požari na Koroškem. O velikem požaru v vasi Št. Urh pri Beljaku dne 2. t. m. smo že poročali. Dodatno še omenjamo, da je nastal ogenj v svinjskem hlevu p. d. Kuhlerja in se razširil hitro na bližnje hiše in v kratkem času je gorelo 25 poslopij. Doma so bile večinoma le ženske in otroci, in sicer ravno pri kosilu; moške so bili na semnju v Beljaku. Rešili so komaj življenje. Beljaški požarni brambi posrečilo se je rešiti 26 ostalih hiš. Štiri osebe so dobile hujše opekline. Pet repov goveje živine, en pes in osem svinj je zgorelo. Škoda na poslopijih se je cenila na 80.000 K. Znatna pa je tudi škoda na pohištvu. 60 letni Barbi Vecenik je zgorela vsa obleka na telesu. Prepeljali so jo v beljaško bolnišnico, kjer je dne 3. t. m. po strašnih mukah umrla. — V nedeljo dne 6. aprila zvečer okoli 10. ure je gorelo v Š t r i h o l č a h p r i Ž e l i n j a h, pri p. d. Kadivniku. Pohištvo Kadivnika je do tal pogorelo; ravno tako ena lesena bajta, ki je zraven stala. Bogu se morajo vsi Štriholčani zahvaliti, da vetra ni bilo; drugače bi bila cela vas pogorela. — Ponoči od velikonočne sobote na velikonočno nedeljo je pogorela kmetija Tomaža Krainca p. d. Podorina v G r a b a l j i v a s i v p o d j u n. dolini, pretečeni petek zjutraj dne 4. aprila pa je pogorelo posestvo, namreč hiša in skedenj, Blaža Jerneja p. d. Vrapnika v M l i n č a h. Slednjemu kmetu bi se moglo veliko pohištva rešiti, ker teče mimo hiše potok in bi torej bilo zadosti vode, ako bi prišla od kake strani požarna straža s svojo brizgalnico. Rešiti so mogli živino, zgoreli so pa trije prešički, drugi so osmojeni. Tudi vse poljsko orodje je zgorelo. Škoda znaša približno 4000 K. Kako je ogenj nastal, do-

sedaj še ni dognano, ve se samo to, da je začelo goreti tam, kjer je spal nek dninar, ki je ob onem času, ko je ogenj nastal, stal blizu ognja, in ko ga je gospodar nagovoril, zbežal proti Rekarjivasi.

Huda nevihta. Dne 4. t. m. je v Rabški dolini okoli Feldbacha skoraj pol ure padala kakor lešniki debela toča, ki je pokrila zemljo kot sneg za par centimetrov. Razne setve, kakor deloma tudi sadno drevje, je uničeno.

Iz zadrečke doline, 8 aprila. (Volitve.) Lansko leto smo v Bočni volitve imeli. Zmagali so moške katoliške stranke in Bakovci pogoreli. Znani tukajšnji Rasto Pustoslavšek je napravil rekurz liberalcem, in — na velikonočno sredo in četrtek zopet volitve. Duhovnika, čeravno imajo pravico voliti iz treh far, nismo videli nobenega, učiteljev pa iz več far. In vključno njihovi agitaciji in pomoči Jakobovi iz Lačeve vasi, so zmagali kat. nar. stranke moške, katerih imena nam prišjo, da je občina prišla v poštene roke. Tu je jasno in očito se pokazalo, da je krivično pisarenje, da tukaj duhovniki politiko delajo. Učitelji delajo politiko, za katero pa mi ne maramo, kakor tudi za tiste ne, ki so pod njihovo in nekaterih škričev komando. V Turški žleb — naj grede. Zadrecan pa ostane zvest staremuro izročilu. Zato bi se pa tudi skoro smilila Terčak in Strmecki, severijanska učitelja človeku, kako sta žalostna klestila čez Holm in najbrž obžalovala, da so se tu »gavge« odpravile, ker bi najboljšje bilo, da se obesijo vsi klerikalci. Terčak, na Rečici nič, v Bočni nič, — to pa tudi — ni nič! — V Šmartni je začela burja pihati. Pa mislimo, da to istrsko sapo bodo že izvoljeni moške zaprli, kadar bo volitev v krajni šolski svet, da ne posmodi naše lepe doline narodnega krščanskega cveta. Res mi lahko pojemo Alelujo, liberalci — pa Miserere!

Ljubljanske novice. Detomorilko Olga Burgarell so pred tednom odpeljali iz Ljubljane v Celovec ter pride pred celovške porotnike. — Mestna rešilna postaja posredovala je v pretečenem mesecu 27 krat in sicer prepeljala je iz mesta v bolniške zavode in nasprotno 21 bolnikov, od tujih občin prevzela je v svrhu transporta s kolodvorov v bolniške zavode in nasprotno 6 bolnikov. Brezplačne zdravniške pomoči iskalo je v rešilnej postaji pri mestnih zdravnikih 36 bolnikov, katerim se je skupno ordiniralo 66 krat. — Ljubljanska civilna godba ima jutri ob 8. uri zvečer pri Vospornigu v Gosposkih ulicah koncert. Vstop za dame prost. — Lahko potresno tresenje so čutili včeraj nekateri v Ljubljani. Potresna opazovalnica ga zaznamuje ob 1. uri 46 min. popoldne. — Bajdov nove vrste klavir (Streichklavir) bo jutri cel dan vsakemu na ogled v Švicariji. — Trdka T o n n i e s - a je prevzela zgradbo novega realčnega poslopja v Idriji.

V kočiji se je zastupila. Iz Trsta se poroča: Predvčeršnjim ob ¼, 11. uri je na velikem trgu neka mladenka, stara kakih 20 let, stopila v zaprto kočijo in se dala odpeljati na zdravniško postajo. Ko je kočijaž došel pred zdravniško postajo ter je odprl vrata kočije, da bi deklica izstopila, je zapazil z grozo, da se deklica ne gane ter da jej tečejo iz ust bele pene. Naznanil je to takoj uslužbencem zdravniške postaje, kateri so mladenko takoj prenesli iz kočije v zdravnikovo sobo. Zdravnik je takoj spoznal, da se je deklica zastupila, in je poskušal vse možno, da bi jo zopet spravil k življenju. Ali vsa njegova prizadevanja so bila zastonj in deklica je kmalu izdihnila dušo. Bila je v blagoslovljenem stanju. Ker ni imela pri sebi nobenega znaka, po katerem bi se dalo določiti nje identiteto, prenesli so jo v mrtvašnico k sv. Justu. Se le včeraj popoldne se je doznalo, da je samomorilka Franja Perlotti, ki je stanovala v Skorklji št. 237. Vzrok samomoru je bila baje nesrečna ljubezen.

Nesreča na železnici. Na postaji pri Sv. Savi pod Skednjem je 32letni železniški čuvaj Anton Žerjal, ko je hotel pripeti neki železniški voz k ostalemu vlaku, došel med obe odbijalni plošči, kateri sta ga tako

močno stisnili v zgornji del telesa, da se je revež zgrudil na tla.

Tatvina. Soprog g. notarja dr. Bežeka v Višnji gori je s šivalne mize v no zaprti sobi te dni nekdo ukradel denarnico s 122 K.

V Opatiji je to pomlad izredno živahno. Od 1. sept. je došlo v Opatijo do 5. t. m. 4923 strank z 9847 osebami, od teh 609 oseb na novo naraslo. Dne 2. t. m. je bilo navzočih v Opatiji 2178 oseb.

Živalske bolezni na Spod. Štajerskem. V Lučah, okraj Celje, razsajajo garje, v Slovenji vesi, okraj Ptuj, je razširjena svinjska kuga.

Slana. Čb hladnih jutrih zadnjih dni je padla po Savinski dolini in tudi drugod velika slana ter poparila cvetje marelic in breskev, ki se je po dnevu kar kupoma vsipalo raz drevja. Škoda je znatna.

Odpravljen nedostatek. Z brevejem „Motu Proprio“ je Leon XIII. odredil, da v bodoče o ženitvenih zadevah in zakonskih zadržkih razvoja posebna komisija obstoječa iz samih duhovnikov in bo reševala prošnje za dispense popolno brezplačno. Dosedaj je bila ta stvar v roki notarjev-lajikov, ki so pobirali visoke takse.

V mejnarodni panorami je jutri in pojtršnjem še razstavljen Jeruzalem, ki je privabil ta teden lepo število obiskovalcev. Od torka nadalje do prihodnje nedelje se vidijo Atene z mnogimi znamenitostimi, njim pa slede prizori z v o ž n j e p o o c e a n u .

Najnovejše od raznih strani. Žrtve napadne zdravniške diagnoze. Nadporočnik Sztacho je prišel na budimpeštansko kliniko in prosil zdravnike, naj ga preiščejo, ker je na vse pripravjen. Zdravniki so rekli, da bode samo še eno leto živel, ker so mu pljuča popolnoma uničena. Nadporočnik je šel domov in se — ustrelil. Pri raztelesenju so našli, da je imel popolnoma zdrava pljuča. — Velik požar. V Begu Szent Gyorgy na Ogrskem je pogorelo 14 poslopij. Škoda je 200.000 K. — Pariška cenzura je poslala te dni raznim pisateljem »rokopise« pisane s pisalnim strojem nazaj, češ, da cenzurjem pri tem vsilabo oči. — 40 krat se je hotela usmrtiti. Na Dunaju se je hotela usmrtiti v četrtki vdova Holzbauer, a so jo rešili. Dognali so, da je to že njen štirideseti poskus samomora. — 121 let stara žena živi v bolnici v Madridu. — Novicesarski dvor na Dunaju bode v jeseni izročeno v porabo. Cesar se v novi dvor ne preseli in pravi, da ostane, dokler bo živ, v starem poslopju. — Boris Sarafon — umrl. Ta vest prihaja iz Beograda. Govori se o atentatu. Ta vest še ni potrjena. — 300letnica iznajditelja »Laterna magica«. L. 1602 je bil rojen P. Atanazij Kircher, največji matematik in astronom ter profesor na dunajski univerzi, ki je iznašel »Laterno magico«. — Gimnazijec našel novo zvezdo. Petošolec v Petrogradu Andr. Borisjak je v Perzeju našel novo zvezdo. Car mu je zato podaril daljnogled. Dijak se namerava posvetiti pozneje astronomiji. — Odlikovan lazarist. Dunajski župan je predvčeršnjim izročil superiorju misijonske družbe M. Derlerju viteški križ Franc Jožefovega reda.

Košutov spomenik v Ameriki. Mažari v Clevelandu postavijo v nekem mestnem parku spomenik Košutu za 50.000 dolarjev.

Misteriozna afera. Velikonočno nedeljo po noči sta baje dva židovska rabinca v ritualne namene za židovske velikonočne praznike odvzela kri dvema krščanskima 18letnima služkinjama pri dr. Krausu na Dunaju. Ter. Jedliczki in Avg. Hruska. Dejanje sta izvršila po izpovedbi zasilanih služkinj Krausova sorodnika dr. Jak. Neubaer, želez. zdravnik na Češkem, in kantor židovske občine budjejeviške Eman. Weiss. Zdravniki so konstatirali, da ima Jedliczka dve rani na obeh rokah. Poslednja pripoveduje, da čuti splošno oslabelost in bolečine po vsem životu. Hruska pripoveduje, da je njena tovarišica dobila rani velikonočno nedeljo po noči, ko je izredno trdo spala. Nadaljnja preiskava se vrši. Drugi viri dostavljajo, da se je proti deklamaciji uvedla preiskava radi prestopka po § 302 (ščuvanje proti verskim družbam). — Sedaj so preiskavo vodeči krogi izjavili, da izjava služkinj ni resnična.

Dirka z vozmi na odru. Veliko senzacijo vzbuja v Londonu dramatisovani roman »Ben Hur«. Občinstvo vidi v predstavi popolno dirko z vozmi in dasi tekmovalci drug drugega v strahovitih diru prihite, vendar se prav za prav ne zganejo z mesta.

Vse je iluzija, izborna urejena optična prevara. Poleg raznih drugih uredb iluzije, da dirkajo naprej, nastaja tudi vsled hitro premikajočega se ozadja, ki se premakne za 1200 čevljev v minuti.

Junak krščanske ljubezni je bil v Parizu umrl superior usmiljenih bratov p. Gaetan. Vse življenje je posvetil trpečemu človeštvu. Njegovo slavno delo je bolnišnica v ulici Lecourbe. L. 1870 so mu jo naskočili anarhisti in opustošili notranjost, zidove pa s streljanjem skoro porušili. A to ga ni preplašilo. Začel je iznova. Zdjaj strežejo usmiljeni bratje v tej bolnišnici okoli 400 bolnim moškimi.

Žrtve poklica. Veliko nadarjenost za dramatično umetnost je pokazala na gledališču v Königsbergu mala 16letna gđ. Korsch, ki je nastopala v otroških ulogah. Te dni pa je naglo umrla. Pri lepotičenju z barvilom si je zastropila kri. Vsa zdravniška pomoč ohraniti jo pri življenju, je ostala brezuspešna.

„Slovanski klub“ v Beogradu. V Beogradu so osnovali »Slovanski klub« sè svrhu, da dela na medsebojnem spoznavanju in kulturni vzajemnosti vseh Slovanov. Vsi belgrajski listi in vsa srbska javnost je to vest pozdravila z veseljem in veliko simpatijo, kar je pač najboljši dokaz, kako je bil ta pokret potreben in kako so vsi to potrebo čutili. »Slovanskemu klubu«, ki se bo bavil tudi sè slovanskimi političskimi in književnimi razmerami, želimo najboljšega uspeha.

Napaden je bil pred oltarjem. V Italiji v vasi Sappada Agordino so našli posestnika Valta obešenega pred njegovo hišo. Skoro pa so dognali, da se ni sam obesil. Mož je hodil rad v vaško kapelico molit. Bogatega Valta so zločinci zahrbtno napadli v kapelici pred oltarjem ter ga pobili na tla, potem so ga pa nesli na dom, da jim pokaže težko ranjeni Valta svoje zaklade. Pot od kapelice do njegovega doma je bila vsa okrvavljena. Potem so Valta ubili in obesili pred hišo, da bi ljudje mislili, da se je bogati starec sam obesil.

Otroka vrgla v vodnjak. Andrej Habor v Varsany na Ogrskem se je kregal s svojo ženo. Žena je upila, a naj je še tako upila, mož ji ni dal prav. To je ženo tako razjezilo, da je zagrabila svoja pastorka ter ju vrgla v vodnjak. Otročiča sta utonila. Nečloveško mater so zaprli.

Kotiček za liberalce. »Politična nezrelost« — to je odgovor Malovrhovih »Novic« na prizadevanja velikanske večine mislečih Slovencev glede celjskega vprašanja. Vsi, ki pravijo, da se Slovencev ne smejo umakniti s pozicije, katero so si priborili s tolikimi žrtvami, so — politično nezreli. Tako »nezreli« so bili doslej vedno te »klerikalci«. Zdjaj so pa padli v to zeleno nezrelost tudi vsi — obmejni Slovenci, posebno pa ves slovenski Štajer. No, Štajerci se bodo lahko potolažili zaradi te »nezrelosti«, kajti to vsi vedo, da tako zrelih tičev, kakoršni so med liberalci, se naši ljudje izogibljejo. — »Narod« je prinesel celo vrsto člankov o »cerkvenem razvoju« v prošlem letu. Odkrito priznavamo, da tudi »klerikalni« Slovencev ne piše o cerkvi toliko, kakor »Narod«. Ta je zdaj v tem oziru »najklerikalnejši« list. Sam »farovž« ga je. A pri teh člankih je pozabil povedati, kakšne vere da je profesor Masaryk, ki je te članke napisal. Mož je brezkonfesionelen, a hoče biti naš prvi cerkveni oče. To je reformacija! — V uredništvu »Narodova« je prišel mož, ki je rekel, da ima o katoliški cerkvi še zanimivejše izreke, nego jih je izjavil Wurm. Dobil jih je v zapuščini Cibrovega Jaka. — Luka je za kompromis, namreč Luka Jelenc, ta mož odločnosti. »Učiteljski Tovarš« kar imenom vsega slovenskega naprednega učiteljstva pravi o celjski zadevi: »Izjavljamo pred svetom, da smo popolnoma za kompromis. A diktirajmo jim ga pod sledečimi pogoji: 1. Popolno slovensko gimnazijo v obližji celja. 2. Samostojnega slovenskega deželnega ljudskošolskega nadzornikaza Spodnje Štajersko. 3. Potrebno slovenske ljudske šole na Kororoškem, v Trstu in Gorici. Kdor je še dvomil o Lukovem političnem talentu, mora sedaj obmolkniti. Kaj vse bi nam Luka pridobil na Dunaju, ako bi bil izvoljen v peti skupini. V njem se skriva nekaj velikega! Seve noče povedati potov, po katerih bi se označene točke dosegle, in kdo bi bil pripravljen nam ugoditi, in prav ima. Kdo bo vsakemu pravil, kar ve! Po naši skromni pamei pa bi si vendar upali predlagati, kako bi se vse to doseglo. Pridajmo k diktiranim pogojem še eno točko: 4. Luka naj postane naučni minister!

Sejmi po Slovenskem od 14. do 19. aprila. Na Kranjskem: 15. aprila na Skarušini in Borovnici; 17. v Grahovem. — Na sloven. Štajerskem: 16. v Sevnici in Savi; 17. v Kapeli pri Brezicah; 19. pri Sv. Tihnu. — Na Primorskem: 15. v Slivju; 16. v Novemgradu; 19. v Turjaku.

Narodno gospodarstvo.

Prva mednarodna razstava historičnih noš in sedanjih oblačilnih predmetov in njih pritilkin v St. Peterburgu 1902.

V času od 1. novembra t. l. do aprila 1903. se bo vršila v St. Peterburgu pod pokroviteljstvom velike kneginje Ksenije Aleksandrovne, sestre Nj. Veličanstva ruskega carja »Prva mednarodna razstava historičnih noš in sedanjih oblačilnih predmetov in njih pritilkin:

Z namenom, da se tudi naša država udeleži te razstave v posebnem oddelku, se je osnovala pod predsedstvom cesarskega ruskega generalnega konzula A. pl. Kondriavtzeva na Dunaju komisija, v kateri so zastopniki c. k. trgovinskega ministrstva, nižjeavstrijskega obrtnega društva, avstrijsko-ogrškega eksportnega društva, avstrijsko-ogrškega trgovskega društva in raznih industrij in obrtov.

Omenjena razstava v St. Peterburgu bo obsegala historični oddelk, oddelk za oblačila in opravo naše dobe (blago, kožu-hovina, usnje, obleka in perilo, obuvala, klobuke in druga pokrivala, parfumerija in kosmetika, postranski opravniki predmeti, nakit za na glavo in lišj vobče, juvelirska dela) in literaturni oddelk.

Ker je omenjena razstava v St. Peterburgu mednarodna, je v interesu avstrijske oblačilne industrije, ki je prav znatno razvita in znamenita, da je častno med drugimi narodi zastopana na tej razstavi.

Nekaj vabil in prigrasnic k razstavi se dobi tudi v pisarni trgoveške in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Zglasiti se je treba kakor hitro mogoče, najkasneje pa do srede aprila t. l. pri »Pisarni komisije za mednarodno oblačilno industrijo St. Peterburg, na Dunaju I, Canovagasse 3, kjer se dajejo tudi vsa pojasnila, ki se tičejo razstave.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 12. aprila. (C. B.) Ministerski predsednik Körber se je podal danes zjutraj v Budimpešto.

Dunaj, 12. aprila. Drž. zbor voli delegaciji prihodnje srede.

La Louviere, 11. apr. Tu stavka 6000 delavcev. Delavci groze, da bodo vse požgali.

Bruselj, 11. aprila. Zbornica je razpuščena.

Bruselj, 12. aprila. (C. B.) Tu in v provincialnih mestih so se sinoči ponavljale demonstracije. Prišlo je opetovano do spopada mej demonstranti, policijo in orožniki. Na obeh straneh mnogo ranjenih. V Bruslju je tolpa streljala s samokresi in se izkušala zabarikadirati, a se je konečno morala umakniti. Mnogo demonstrantov je aritiranih.

London, 12. aprila. Znani Južnoafrikanec dr. Harris je brzojavil svoji soprogi v Wales, da so uspela mirovna pogajanja.

London, 12. aprila. V oficijelnih krogih smatrajo vest o vspehu mirovnih pogajanj za prezgodnjo. Danes je imel kabinetni svet sejo.

Umrlj so:

11. aprila. Franja Faber, zasebnica, 69 let, Bleiweisova cesta 13, kap na možgane.

Dunajska borza

dné 12. aprila.

Skupni državni dolg v notah	101-60
Skupni državni dolg v srebru	101-40
Avstrijska zlata renta 4%	120-50
Avstrijska kronska renta 4%	99-50
Ogerska zlata renta 4%	119-90
Ogerska kronska renta 4%	97-55
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 glđ.	15 3/4
Kreditne delnice, 160 glđ.	678-50
London vista	240-27 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117-30 1/4
20 mark	23-46
20 frankov (napoleonador)	19-09
Italijanski bankovci	93-30
C. kr. cekini	11-28

Meteorološki poročilo.

Pridano rad. marjem 1902 2 m. srednja vsakih 24 h 736-0 m

Č.	Ura opazovanja	Stanje vremena	Temperatura po 12 urah	Velj. oblak.	Moč. vetra	Moč. valov
11	9 zveč.	734-6	11 6	sl. jzah.	oblač.	
12	7 jutir.	733 1	0 0	sl. jzah.	del. oblak.	0 1
2	popol.	733 6	16 9	p. m. jzah.	sk. jasno	

Srednja večerajnja temperatura 9-9, normale: 8-9

Zitne cene

dné 10. aprila 1902

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za pomlad	K	9-20	do	9-21
„ „ maj		9-13	„	9-14
„ „ jesen		—	„	—
Rž za pomlad		7-30	„	7-31
„ „ maj		7-26	„	7-27
„ „ oktober		—	„	—
Koruzna za maj-junij		5-20	„	5-21
„ „ oktober		5-32	„	5-34
Oves za pomlad		7-26	„	7-27
„ „ oktober		7-26	„	7-27

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K	9-35	do	10-85
„ „ južne zel.		9-40	„	10-80
Rž		7-50	„	7-75
Jelčmen		7-20	„	8-30
„ ob Tisi		6-85	„	7-75
Koruzna ogerska, stara		5-69	„	5-70
„ „ nova		5-30	„	5-35
Činkvant		—	„	—
„ „ stara		6-35	„	6-70
„ „ nova		7-35	„	7-60
Oves srednji		7-75	„	10-75
Fizol		7-75	„	10-75

465 1-1

Potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš iskreno ljubljeni oče, oziroma stari oče, soprog, brat in tast, gospod

Jožef Lampe

c. kr. vodja zemljiških knjig v pokoju

danes popoln po daljšem bolehanju, izpolnivši 70. leto svoje starosti, previden s svetimi zakramenti za umirajočce, mirno zaspal v Gospodu.

Pogreb dragega rajnega bode jutri v nedeljo, dné 13. aprila, iz hiše žalosti, Vodnikov trg št. 4, na pokopališče pri svetem Kristofu ob 5. uri popoldne.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v stolni cerkvi sv. Nikolaja.

Dragega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin.

V Ljubljani, dné 12. aprila 1902.

Viktorija Lampe, roj. Mayr, soproga. — Viktorija Melliva, roj. Lampe, Evgen, Rudolf, Ida, Pavlina, Francisek, otroci. — Ivan Lampe, lekar, brat. — Neža Felc, roj. Lampe, Ivana Rupnik, rojena Lampe, sestri. — Adolf Melliva, c. kr. gozdar, zet. — Adolf in Viktor Melliva, vnuka.

VABILO

na

VIII. redni občni zbor

„Hranilnice in posojilnice v Trnovem, reg. zadruga z neomejeno zavezo“

kateri se bode vršil

v nedeljo dné 27. aprila 1902

ob 4. uri popoldne

v posojilničnih prostorih

Dnevni red:

1. Prememba pravil.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Potrjenje računa za l. 1901.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

466 1-1

odbor.

VABILO

na

III. redni občni zbor

Gospodarskega društva v Trnovem, reg. zadruga z omejenim poročtvom, za upravno dobo 15. januarja do

15. decembra 1901

ki bode

v nedeljo dné 27. aprila 1902

ob 4. uri popoldne

v hranilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje računa za l. 1901.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Slučajnosti.

367 1-1

Odbor.

Toplice Rogatec Slatina. Južne železnice postaja **Poličane** (Pölschach). 411 13-2
Krasno poletno bivališče.
Preizkušeno zdravilišče za boleznj v želodcu, na jetrih in ledvicah, zoper sladkorno bolezen, žolčne kamene, katäre v goltancu in na krhlju. Prospekte pošilja vodstvo.

Čisto medicinično ribje olje.

Deželna lekarna **DORSCH** pri Mariji Pomagaj

Čubar, Hrvatske, septembra 1901.
Blag. g. Milan Levstek, lekarnar v Ljubljani.
Is srca se Vam zahvaljujem za dobroto Vašog neprecenjeno dobrog in pristnog medicinskog ribjeg olja, katerog že die časa samo iz Vaše dobro znane lekarne naročam in uporabljam za sebe in svojo rodino sigurnim učinkom. Isto je prijetnega ukusa in lahko prebavljivo. Prosim, pošljite mi zopet šest steklenic za 2 glđ. 50 kr. 1172 19
Pozdravljam in ostajam Vam udani

Anton Ožbolt, trgovec in posestnik.
Steklenica 50 kr., dvojna steklenica 1 glđ.
Zaloga vseh znanih preizkušenih domačih zdravil, homeopatičnih zdravil, specialitet, kirurški priprav in obvez, najfinjših parfumov, mediciničnih in toaletnih mil. — Medicin. ognjao; pristno sematose krepčujoče vino. — Malaga, marsala, sherry, vsakevrstni čaj itd. itd.
Razpošilja vsak dan z obratno pošto
dež. lekarna pri Mariji Pomagaj
Mr. Ph. M. Leusteka v Ljubljani.
Rešljiva cesta št. 1, poleg mesarskega mosta.

Pozor!!

Radi preselitve trgovine in velike zaloge se prodaja od danes naprej
kava pod lastno ceno,
ter priporoča to vgodno priliko z velespoštovanjem.
464 3-1 Ivana Tončih, Ljubljana, Florijanske ulice 1.

Mednarodna panorama

umetni zavod I. vrste, v prtiličju meščanske hiše. Vhod s Pogačarjevega trga. Ljubljanska umetna razstava I. vrste. Fotoplastiška potovanja po celem svetu v popolni istini.
Na mnogostransko željo ostane velezanimiva serija:

JERUZALEM

do vštveši ponedeljek 14. aprila razstavljena. Odprte vse dni, tudi ob nedeljah in praznikih, od 9. zjutraj do 9. zvečer. 459 1-1

Prodá se skoraj popolnoma novo kolo

„Peugeot“. Kje, pové upravništvo »Slovenca«. 458 1-1

Velikanska pesa

Kraški zgodnji grah in prtilkovec kakor tudi zanesljivo kaljiva vsakovrstna semena pri Petru Lassnik-u v Ljubljani
Marijin trg šte. 1 276 11-9
Edina zaloga na Kranjskem

Št. 18044.

Razglas. 461 1-1

V ponedeljek dné 14. aprila letos dopoldne ob 10. uri vršila se bode v tovornem skladišču tukajšnje postaje južne železnice

prostovoljna javna dražba 5 vagonov koruze

proti gotovi plači. Koruza prodala se bode za vsako ceno. Dražbeni pogoji naznanili se bodo kupcem pred pričetkom dražbe.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane, dné 11. aprila 1902.

Brunolein, izvrstno sredstvo za ohranitev le sovja, preprečuje gnilobo, oprbllost itd. Za trgovce pohištva, mizarje in zasebnika ima v zalogi tvrdka **BRATA EBERL v Ljubljani,** Francišanske ulice. 228 15 11-8
Vnanja naročila proti povzetju.

Učencá ali praktikanta

takoj sprejemem v svojo prodajalnico s specerijakim in manufakturnim blagom pod ugodnimi pogoji.
Franc Ksav. Goli, trgovec v Idriji. 450 3-2

Najcenejši kraj za nakupovanje politiranega ali pobarvanega pohištva za bale in vse druge priloznosti je pri

IVAN DOGAN-U
mizarju in prodajalcu sobne oprave v Ljubljani, Dunajska cesta št. 15 v Medjatorji hiši.
Ceniki s podobami postelj, različnih omar, miz, stolov itd zastoj in franko. 8 (7)

Dunajski Brougham (kupé-voz) in

dunajski damski Phaeton (poletni voz)

jako dobro ohranjena, se po nizki ceni prodasta. 21
Vpraša naj se pri F. Wisjanu, sedlarju v Ljubljani, Rimska cesta II. 449 3-1

Učeneec,

ki zna računati, in nekoliko nemško, se sprejme v trgovino z mešanim blagom na deželi. 441 3-3
Kje, pové iz prijaznosti upravništvo »Slovenca«.

Za pomladno zdravljenje.

Prvi pomladanski tedni so navadno čas, v katerih se išče, da se popravijo motenja v telesnih funkcijah, katera je povzročil način zimskega življenja; v ta namen opozarjamo na

MATTONJEV GIESSHÜBLER naravna alkalična kislina
To kislice zdravniški posebno priporočajo za popolno domače zdravljenje, zlasti pa tudi za predzdravljenje za toplice Karlovi vari, (VI.) Marijine in Franciškove kopeli. 17 16

Izvirnik: **Giesshübl Sauerbrunn,** želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. Prospekti zastoj in franko

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.
Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lassnik-u v Ljubljani.

Varstvena znamka: **Sidro.**
LINIMENT. CAPSICI COMP.
iz lekarne Richter-jeve v Pragi, pripoznano izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobiti steklenica po K 80, K 1.40 in K 2.- v vseh lekarnah. Zahteva naj se to 1152 28-90
splah priljubljeno domače zdravilo
vedno le v izvornih steklenicah z našo varstveno znamko „sidro“ iz Richter-jeve lekarne ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s to varstveno znamko kot pristni izdelek.
Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi, I. Elizabethstrasse 5.

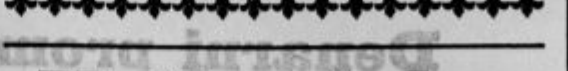
!! „Češčena Kraljica“ !!

15 Marijinih pesmi za mešan zbor, solo in orglje, zložil Ign. Hladnik, op. 45.
Partitura in 4 glasi 3 K, posamezni glas 30 vin., poština 10 vin.

! „Ave“ !

17 Marijinih pesmi za mešan zbor solo in orglje, zložil 423 8-4
Ign. Hladnik, op. 25, drugi natis. Cena partituri 2 K.

Dobiva se v **Katoliški Bukvarni** in pri **Schwentnerju** v Ljubljani ter pri **skladatelju** v Novem mestu, Dolensko.

Matko Arko trgovec v Ljubljani (semeniščno postopje)

priporoča največjo zalogo **otročjih vozičkov** od glđ. 3-50 do najfinejših angleskih.

Nadalje žimo in morsko travo za matrace, košarice, jerbace, škafe itd. po najnižji ceni. 362 5-4

Solnčnike
391 v največji izbiri 9-3 po najnižjih cenah priporoča **L. Mikusch** v Ljubljani, Mestni trg 15.

Oklic. 452 1-1

Vsled sklepa c. kr. okrajne sodnije v Ljubljani z dné 5. aprila 1902, posl. šte. A 1424/1/15, prodale se bodo potom prostovoljne javne dražbe v zapuščino **Frančiška Marešiča,** bivšega župnika na Lipoglavu, spadajoče **premišnine** in sicer:

1. hišna — kuhinjska — in namizna oprava, dragocenosni itd. v petek dné 18. aprila 1902

od 9. ure dopoldne dalje v hiši št. 21 na Sv. Petra nasipu v Ljubljani;
2. poljski pridelki pa v soboto dné 19. aprila 1902

ob 9. uri dopoldne v župnišču na Lipoglavu.
Natančneje se izvé v pisarni podpisanega.

Alojzij Pegan, notarski namestnik kot sodni komisar.

Podpisano županstvo naznanja, da bo imela **občina Selca** z dovoljenjem c. kr. deželne vlade

v Selcih pri Škofji Loki 400 (3-3)

2 živinska semnja

in sicer bode prvi **3. maja 1902 (na praznik najd. sv. Križa)**

in drugi **4. oktobra (na dan sv. Frančiška Seraf.).** Županstvo v Selcih 20. marca 1902.

Tovarna pečij in raznih prstenih izdelkov
Alojzij Večaj
Ljubljana, Trnovo, Opekarska cesta, Veliki stradon št. 9
priporoča slav. občinstvu in pred. duhovščini svojo veliko zalogo barvanih prstenih pečij in štedilnih ognjišč
kot; rujavih, zelenih, belih, modrih, sivih, rumenih itd., kar najbolj trpežnih in po modernih modelih izdelanih. Cene nizke. 36 52-14
Lastni izdelek.
Ceniki franko in brezplačno.

Za večnost!

New-York in London nista priznala niti evropski celini ter je bila velika tovarna srebrnine prisiljena, oddati vso svojo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče p. edmete le proti temu, da se mi povrne glđ. 6-60, in sicer:

- 6 komadov najfinejših namiznih nožev s pristno angleško klinjo;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz enega komada;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavčnih žlic;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalica za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalica za mleko;
- 6 kom. ang. Viktorija čašič za podklade;
- 2 kom. efektnih namiznih svečnikov;
- 1 kom. sedilnik za čaj;
- 1 kom. najfin. sipalnica za sladkor.

42 komadov skupaj samo glđ. 6-60
Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo glđ. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni glđ. 6-60. Američansko patent srebro je skozi in skozi bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da leta inserat ne temelji na

nikakšni slepariji zavezujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek, in naj nikdo ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to

krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot ženitovanjsko in priložnostno darilo, k akor tudi za vsako boljše gospodarstvo.
Dobiva se edino le v 150 5-3

A. HIRSCHBERG-a eksportni hiši američanskega patent. srebrnega blaga na Dunaju, II., Rembrandstr. 19 I.

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vposlje.
Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko. (Zdrava kovina.)

Izvlaček iz pohvalnih pisem:
Pilis, 24. avg. 1896. (Pešt. komitat.)
Vaše blagorodje!
Sem zelo zadovoljen z garnituro. Prosim pošljite moji svakinji baronici Nyary roj. Somogyi v Szente tri take garniture
Gradec, 13. jun. 1897.
Z Vašo amer. patent. srebrno zbirko sem zelo zadovoljen. Priporočal bom Vaše blago svojim znancem. S spoštovanjem Ant. Marx, c. kr. policijski uradnik.
S patent. srebrno garnituro sem prav zadovoljen; prosim še za štiri take garniture. — Egidij Gassner, župnik v uradu Jenesién pri Bolzanu, Tirolsko.

Oklic. 452 1-1

VABILO

na

REDNI OBČNI ZBOR

„Ljudske posojilnice

regist. zadruga z neomejeno zavezo“ v Ljubljani,

ki se vrši

dne 20. aprila 1902. l. ob 6. uri zvečer v društvenih prostorih, Kongresni trg šte. 2.

Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Sklepanje o potrditvi računa. 4. Sklepanje o porabi dobička. 5. Volitev nadzorstva petero članov. 6. Dopolnilna volitev štirih udov načelstva.* 7. Slučajnosti.

Denarni promet za leto 1901.

463 1-1

Prejemki	Kron		vin.	Izdatki	Kron		vin.
Račun opravičnih deležev: Vplačila	800	—		Račun opravičnih deležev: Vrneči deleži	64	—	
„ hranilnih vlog: Vloge	2.553.716	68		„ hranilnih vlog: Vzdignene hranilne vloge	1.853.949	84	
„ tekoči A: Vloge in vzdignene naložen denar	5.567.288	82		„ tekoči A: Vzdignene vloge in naložen denar pri raznih zavodih	6.387.505	38	
„ tekoči B: Vloge	1.411.174	30		„ tekoči B: Vzdignene vloge	703.472	18	
„ posojil: Vrnena posojila	512.752	49		„ posojil: Izplačana posojila	1.146.645	09	
„ tekočih posojil: Vrnena posojila	499.801	63		„ tekočih posojil: Izplačana posojila v tekočem računu	682.720	—	
„ efektov: Prodani efekti	100.870	65		„ efektov: Nakupljeni efekti	786	50	
„ menic: Plačila	548.503	80		„ menic: Eskomptovane menice	664.899	77	
„ nepremičnin: Sprejemki	14.644	83		„ nepremičnin: Plačila in investicijski stroški	29.519	50	
„ pro diversi: Razni sprejemki	245.172	57		„ pro diversi: Razna izplačila	242.787	39	
„ pristopnine: Vplačila	200	—		„ pristopnine: Vrnena pristopnina	2	—	
„ posojilnih obresti: Plačila	138.771	74		„ obresti hranilnih vlog: Izplačane obresti	13.660	91	
„ obresti tekočih posojil: Plačila	99.459	54		„ posojilnih obresti: Vrnene obresti	539	38	
„ tekočih obresti A: Prejete obresti od naloženega denarja	76.923	93		„ obresti tekočih posojil: Vrnene obresti	2.518	48	
„ efektivnih obresti: Prejete obresti	5.788	45		„ tekočih obresti A: Izplačane obresti	311	79	
„ zamudnih obresti: Prejete zamudne obresti	2.005	88		„ tekočih obresti B: Izplačane obresti	412	21	
„ meničnih obresti: Prejete obresti	11.576	94		„ meničnih obresti: Povrnene obresti	163	48	
„ upravnega prispevka: Prejemki	6.180	72		„ inventarja: Nakup inventarja	110	—	
Gotovina v blagajni začetkom leta 1901	37.883	28		„ davkov in pristojbin: Plačani davki in pristojbine	5.356	39	
				„ dividend: Izplačana dividenda	170	—	
				„ upravnih stroškov: Izdatki	28.383	94	
				Gotovina v blagajni koncem l. 1901	69.538	02	
	11.833.516	25			11.833.516	25	

Denarni promet:

Sprejemki K 11.795.632-97
 Izdatki „ 11.763.978-23
 K 23.559.611-20

Račun zgube in dobička.

Debet	K		vin.	K	vin.	Kredit	K		vin.	K	vin.
Račun tekočih obresti A: izplačanih				311	79	Račun posojilnih obresti				162.780	64
„ obresti hranilnih vlog: izplačanih	13.660	91				„ obresti tekočih posojil				96.389	42
„ kapitalizovanih	240.122	59		253.783	50	„ tekočih obresti				76.923	93
„ tekočih obresti B: izplačanih	412	21				„ meničnih obresti				10.372	07
„ kapitalizovanih	53.850	26		54.262	47	„ efektivnih obresti				6.245	42
„ inventarja: 10% odpisa				619	78	„ zamudnih obresti				2.005	88
„ davkov in pristojbin				5.356	39	„ upravnega prispevka				6.180	72
„ upravnih stroškov				28.383	94	„ pristopnine				198	—
„ bilance: čisti dobiček				20.382	22	„ nepremičnin				421	91
						„ efektov, kurzna razlika				1.582	10
				363.100	09					363.100	09

Račun bilance z dné 31. decembra 1901.

Debet	K		vin.	K	vin.	Kredit	K		vin.	K	vin.
Račun posojila: na vknjižbo	2.564.989	93				Račun glavnih deležev				4.200	—
„ na poroštvo in zastavo	793.936	89		3.358.926	82	„ opravičnih deležev				5.132	—
„ tekočih posojil				2.030.078	48	„ hranilnih vlog: stanje	K 6.048.135-87				
„ tekoči A: naložen denar, stanje				1.928.945	84	„ kapitalizovane obresti	„ 240.122-59	6.288.258	46		
„ menic				251.520	13	„ tekoči A		5.507	26		
„ efektov				54.527	45	„ tekoči B: stanje	K 1.521.185-13				
„ nepremičnin	220.692	83				„ kapitalizovane obresti	„ 53.850-26	1.575.035	39	7.868.801	11
„ odračunani dolgovi	12.188	—		208.504	83	„ posojilnih obresti: predplačane obresti od posojil na vknjižbo		7.954	—		
„ pro diversi				9.966	54	„ predplačane obresti proti poroštvo in zastavi		3.050	37	11.004	37
„ inventarja				5.578	—	„ obresti tekočih posojil				3.282	91
„ posojilnih obresti: zaostale obresti od posojil na vknjižbo	41.320	84				„ meničnih obresti				2.447	47
„ zaostale obresti od posojil proti poroštvo in zastavo	6.127	53		47.448	37	„ dividend				82	50
„ obresti tekočih posojil				726	20	„ rezervnega zaklada				5.557	52 1/2
„ efektivnih obresti				803	17	„ razpoložnega zaklada				22.864	90 1/2
„ blagajne				69.538	02	„ posebne rezerve za zgube				22.808	84 1/2
						„ zgube in dobička				20.382	22
				7.966.563	85					7.966.563	85

V Ljubljani, dne 11. aprila 1902.

Za načelstvo:

Dr. Iv. Šusteršič, načelnik.

Josip Šiška, odbornik.

* V smislu §§ 17 in 27 pravil izstopijo letos naslednji udje načelstva: Karol Kauschegg, Ivan Krežar, Karol Pollak, dr. Aleš Ušeničnik.

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša),
se priporoča prečastiti duhovščini za

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgičnih barvah, pluvijale, obhajilne burze, štrole in vse za službo božjo potrebne stvari, priproste in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svilnatem in zlatem vezenju. — Izdeluje tudi bandera in baldahine ter izvršuje vsakovrstno cerkveno perilo iz pristnega platna. Vporablja samo dobro blago, cene po možnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. Prenovljenje starih paramentov tudi rado- voljno prevzame.

704 26

Zaloga šivalnih strojev

JAN. JAX v Ljubljani, 231 25-7

Dunajska cesta št. 17.

Zastopnik izvrstnih „Dürkopp“- in „Waffenrad“ koles.

Samo v teh zavojih se dobiva pristna, tako splošna priljubljena

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

Cena eksemplaru v platno vezanemu 2 K 20 h, v uvanji z rdečo oblogo 2 K 60 h. Po pošti 20 h več.

Mladeniški cvet.
Dijaški molitvenik.
Flos juvenilis
Libellus precum in usum studiosae juventutis
prodajalnica kat. tiskovnega društva (H. Niemann.)
priporoča

Prodaja.

Prostovoljno prodajo J. Schinkovi dediči svoje

posestvo v Lokah pri Zagorju,

ležeče ob okrajni cesti blizu tamošnjih rudnikov, jako ugodno in pripravno za vsaki obrt, in sicer:

1. Veliko, moderno zidano enonadstropno hišo z 12 sobami, 2 kuhinjama, 2 kletima — prtiličje je nalašč prirejeno za prodajalno in gostilno — z jako lepim in na novo zasajenim vrtom; poleg hiše je leseno poslopje z mesnico, ledenico in drvarnico;
2. eno hišo z 8 sobami, 2 kuhinjama — spodaj je pekarija;
3. hlev s shrambo za vozove.

Dalje prodajo tudi večje število hrastovih hlodov, 2 konja in konjsko opravo, kočijo in dr.

Ponudbe naj se stavijo do 25. aprila t. l. v roke g. dr. Frana Tominšek-a, odvetnika v Ljubljani, in g. Hermine Schink v Lokah pri Zagorju.

Informacije dajeta g. Hermine Schink in g. Josip Birolla v Zagorju (poleg kolodvora)

456 3-2

KAROL ZUPANČIČ

Jurjevica pri Ribnici, Kranjsko.

izdelovatelj žičnih (dratenih) tkanin ter pletenin in trgovina s sitarskim, rešetarskim in lesenim blagom. 310 12-5

priporoča slavnemu p. n. občinstvu svoje pletenine in žice, pletene s strojem po uzocih, za ograjo gozdov in vrtov, za fazanerije, kur-nike, golobjake; mreže za presejanje gramoza in peska. — Izdeluje in ima veliko zalogo medene, pocinjene in železne tkanine za stroje, mline, okna, line, kleti; mesne sitnice, prožne posteljne mreže (Drahtmatratzen) v raznih veli-kostih, raznovrstna sita, rešeta za tovarne in mline, kape za ogrebanje čebel, po-krivala za jedila, razno leseno (suho) robo itd. po najnižji ceni.

Ceniki na zahtevanje brezplačno.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluvijale, dalmatike, ve-lume, albe, korotelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, dru-štev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjam se priporoča 566 52-45

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Wolfove ulice 4.

Otvoritev pleskarskega obrta.

Slavnemu p. n. občinstvu in preč. duhovščini v Ljubljani in na deželi uljudno naznanjam, da z dnem 7. aprila letos otvorim

v Gosposkih ulicah št. 10
ново pleskarsko delavnico.

Zahvaljujoč se za obilno zaupanje, ki se mi je doslej izkazovalo kot mnogoletnemu poslovodji pleskarske tvrdke J. Cotman v Ljubljani, prosim, da se mi isto tudi nadalje nakloniti blagoviti kot samostojnemu obrtaku.

Zagotavljam vse p. n. naročnike, da jim bodem vselej postregel s solidnim in trpežnim delom po najnižji ceni.

436 3-2

Anton Oforepec,
pleskar, lakirar in napisni slikar v Ljubljani.

IGNACIJ ČAMERNIK,

kamnosek v LJUBLJANI,

Komenskega ulice št. 28,

se priporoča prečastiti duhovščini in slav. občinstvu v vsa v kamnoseški obrt viševajoča se dela, bodisi umetno cerkvena ali stavbinsko-strokovnjaška. — Največja zaloga najrazličnejših

nagrobnih spomenikov

iz vseh vrst marmorjev, katere prodaja po izredno nizki ceni.

Opozarja tudi, da so le edino pri njem kupljeni grobni okviri trpežni proti vplivu vremena, za kar jamči.

452 6-2

Prevzetje gostilne.

Slavnemu p. n. občinstvu in prečastiti duhovščini si usojam najuljudneje naznaniti, da sem s 1. aprilom prevzel

gostilno „pri Rozmanu“
pri „Mariji Pomačaj“ na Brezjah

katere sem vsem zahtevam udobnosti primerno uredil in razširil.

Točil bodem le pristna naravna vina, skrbel za izborno kuhinjo ter sploh za vsestransko točno postrežbo. — Za prenočišča je izborno preskrbljeno.

V najboljše obisk se priporočuje, bilječim

velespoštovanjem

460 3-1

Pavel Lavrenčič, gostilničar.

Delavnica kleparskih, ključarskih, kovino-tiskarskih, stavbenih in galanterijskih del.

Anton Belec

Št. Vid nad Ljubljano,

izdeluje in ima v zalogi cerkvene sve-tilnice ali stalnice, dve po:

iz kositarja 12, 15, 18, 20 gld.,
iz medenine 22, 24, 28, 32 gld.,

iz tompaka 40, 50 gld.;
obhajilne svetilnice

iz kositarja po 2 gld., iz medenine po 5, 8, 10 gl., pušice z zvončki za pobiranje

iz kositarja po 1-50, iz medeni-ne po 5 gld.;

štedilna železna ognjišča,

vsa železna in tudi razna za vzdiranje.

1154 (1-1)

Pokrivanje in barvanje zvonikov ter napeljevanje strešnih žlebov in strelvodov.

Razne železne ograje, vrata, omrežja za pokopališča itd. — S kritevjo zvo-nikov prevzema ob enem tesarska dela. 1154 12-20

Bivši sekundarij deželne bolnišnice in asistent porodniškega in ženskega oddelka

dr. med. Ivan Oražen

ordinira dopoldne od 1/9. do 1/10. ure in popoldne od 2. do 3. ure 405 3-3

v Ljubljani,
Wolfove ulice šte. 12, I. nadstropje.

Bogato svojo zalogo
najnovejše izvršenih
konjskih oprav

priporočam preč. duhovščini in
slav. občinstvu po znižani ceni.
Dalje tudi

jermenja
za različne stroje.

Stare obrabljene konjske oprave jemljem v račun, ter sprejemljem vsa v
mojo stroko spadajoča popravila po zelo nizki ceni. 389 (3-3)

Ljubljana,
Prešernove ulice št. 5.

Josip Stupica,
jermenar in sedlar.

„ANDROPOGON“

(Iznajditelj P. Herrmann, Zgornja Poljskava)

je najboljša, vsa pričakovanja prekašajoča sredstvo za rast las, katero ni nikako sleparstvo ampak skozi leta z nenačasnimi uspehi izkušena in zajamčeno neškodljiva tekočina, ki zabrani izpadanje las in odstrani prahaje. Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 tednov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo zrasli lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno brado. Mnogoštevilna priznanja. Cena steklenice 3 krone. Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani
pri gospodu 274 (7)

Vaso Petričič-u.

V zalogi imajo tudi gg. E. Mahr in U. pl. Trnkóczy v Ljubljani, A. Ranč v Kranju, in lekarna „Pri anđelju“ v Novem mestu.

Preprodajalci popust.

Stanje hranilnih vlog:
15 milijonov K.

Rezervni zaklad:
okroglo 350.000 K.

Mestna hranilnica ljubljanska na Mestnem trgu zraven rofovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložiteljnih plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. Poštno-hranilnične sprejemnice dobivajo se brezplačno. 21 (16)

Predtiskarija.

Franja Meršol

v Ljubljani, Mestni trg št. 18

priporoča svojo bogato zalogo

pričetih in izvršenih ženskih ročnih izdelkov, vsakovrstnih, jako ličnih vezenin, krojaških potrebščin ter raznega drobnega blaga — vse po zelo zmernih cenah. Monogrami in risarije se v poljubnih barvah in slogih uvezujejo na vsakršno blago. 18 17

Zunanja naročila se izvršujejo točno in ceno.

Predtiskarija.

Domača umetna steklarija Avg. Agnola v Ljubljani, Dunajska cesta 9 poleg „Flgovca“

se priporoča prečast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila za izdelovanje cerkvenih oken in vrat, vdelenih s katedralnim steklom ali s svincem obrobljenim belim ali barvenim steklom, s steklom z umetno slikarijo

strokovnjako dobro, za čeno in trpežno izvršeno v lastni delavnici, od najprostejšega do najfinjšega št. 50/Z.

Okvirja tudi slike in podebe prenavlja in popravlja stare predmete.

Spričalo,

s katerim podpisani potrjuje, da je velečislana tvrdka za stavbeno in umetno steklarstvo AVGUST AGNOLA v Ljubljani, v polnem in lepem soglasju s gotsko arhitekturo, izvršila prav pohvalno steklarska dela v novi župni in dekanjski cerkvi v Šmartnem pri Litiji.

Okenj 32, v raznovrstnih gotskih oblikah, slikanih umetno na steklo v okusnih okrasnih, strogo po gotskih pravilih, v barvah nežno-svitlih in ne vpijočih — svedoči jasno, da smo vdobili Slovenci v gosp. Avg. Agnola tudi v tej stroki spretnega, domačega umetnika, kateremu s mirno vestjo zaupamo slična dela.

V prepričanju, po ostalih ofertah za to delo, se vestno zatrjuje, da so cene gosp. Avg. Agnola prav zmernice. Priporoča se kar najtopleje vsem, posebno pa onim cerkvenim predstojnikom, kateri razpolagajo sicer s malimi sredstvi, pa bi oskrbeli radi svojim cerkvam kaj lepega.

Župni urad v Šmartnem pri Litiji
dne 9. februarija 1901.

Ivan Lavrenčič,
župnik in dekan.

Prevzema tudi vsa stavbinska steklarska dela ter priporoča svojo izborno zalogo vsakovrstnega steklarskega blaga. 737 52-37

Cene jako nizke.

Tehnični urad.

Zaloga strojev in železja.

Ustanovljeno

SCHNABL & Co., TRST.

v letu 1877.

Zastopstvo in zaloga vzorcev:

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 32.

Glavni zastop železja in tovarniških strojev.

Naprava obrtnih podjedb vsake vrste.

Instalacija strojev in parnih kotlov.

Motori na plin, bencin in petrolej sestava „Otto“. Motori na plin in vodno moč. Naprave električne luči. Napeljave električne moči. Vodne naprave itd. Naprave za centralne kurjave in ventilacije. Naprave kopalšč, klosetov itd.

Zaloga cevij za vodo plin in par.

Materijal za stavbišča.

Stroji vseh vrst. Vodne sesalke vseh sestavov. Odri za stroje in kotle. Pripadki. Kovine. Predmeti iz gome. Železne traverze in kolesa. Cement „Portland“ in „Roman“. Olje za kolesa in masti.

V obce vsi predmeti za obrtna podjetja.

Tvrdka je izvršila dosedaj nad 200 obrtnih naprav, med kojimi:

- 14 žag za obdelovanje lesa in pripravljanje dog.
- 36 vodnih napeljav.
- 17 tiskarn in kamnotiskarn.
- 13 mehaničnih delavnic.
- 31 podjetij za čiščenje in pečenje kave.
- 7 naprav za izdelovanje praha proti mrčesu in drog.
- 16 naprav za kurjenje z gorko vodo in s parom.
- 12 sladličarn, pekarn, tovarn za biškot in konfete.
- 32 napeljav električne luči.

- Kakor tudi: Tovarne za kože. Tovarne za obleko itd. Perilnice in predilnice. Tovarne za paraš in cerezin. Tovarne za sardine. Mline. Podjetja za pripravljane soli. Tovarne za izdelovanje zamaškov. Stiskalnice olja. Naprave za vodno silo. Tovarne za šumeče vode. Distilerije. Podjetja za čiščenje in nakladanje žita.

V ta namen je bilo postavljenih 161 motorjev za plin in petrolej in 65 parnih strojev. 330 8-5

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice. 134 85